

Telerhandleiding

Voedsel- en Voederveiligheid

Akkerbouw

(VVAK)

**1 certificatieschema voor akkerbouwmatig
geteelde gewassen**

Teelt- en bewaarseizoen 2020 - 2021

Beheer: Akkerbouw Certificeringsoverleg

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
1 Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2019.....	4
2 Zelfbeoordeling / checklist.....	5
3 Algemene informatie.....	24
3.1 DOEL EN WERKWIJZE.....	24
3.2 AANMELDING, CONTROLE EN CERTIFICERING.....	25
3.3 KOSTEN	28
3.4 BEZWAARPROCEDURE.....	28
 Bijlage A: Eisen gesteld aan de registratie	29
Bijlage B: Voorbeeldformulier Registratie	33
Bijlage C: Klachten- en calamiteitenformulier	35
Bijlage D: Voorbeeldformulier Traceerbaarheid	36
Bijlage E: Registratie Conditionering Graan	37
Bijlage F: Voorbeeld hygiëneregels akkerbouwbedrijf.....	38
Bijlage G: Relevante diervoederwetgeving.....	39
Bijlage H: Invulformulier ‘Duurzame biomassa (RED)’	40
Bijlage I: Eisen gesteld aan compost.....	44
Bijlage J: Bedrijfsplan duurzaamheid	45
Bijlage K: Maatregelen beperking uitstoot broeikasgas.....	47
Bijlage L: Checklist schoonmaak bewaring en apparatuur i.v.m. chloorprofam	48

Leeswijzer

Voor u ligt de telerhandleiding van het VVAK. Met deze handleiding kunt u uw gehele akkerbouwbedrijf laten certificeren voor voedsel- en voederveilige productie, alsook 'duurzaamheid'.

De meest relevante informatie treft u meteen vooraan in dit document aan. Zo zijn in hoofdstuk 1 in het kort de belangrijkste wijzigingen t.o.v. VVAK 2019 weergegeven.

In hoofdstuk 2 treft u de checklist aan: deze dient u bij voorkeur voor aanvang van het teeltseizoen door te nemen, in te vullen en te ondertekenen. Wilt u meer achtergrondinformatie of in meer detail nalezen hoe een bepaald punt geïnterpreteerd moet worden, dan kunt u dat nalezen in hoofdstuk 3.5 van het Handboek VVAK. Deze kunt u vinden op www.bo-akkerbouw.nl.

In hoofdstuk 3 treft u meer achtergrondinformatie aan. Hier wordt o.a. ingegaan op de voorwaarden voor aanmelding, controle en bezwaar.

In de bijlagen treft u een aantal voorbeeldformulieren aan. Gebruik hiervan is niet verplicht, maar kan wel handig zijn. De keuze is aan u.

Tot slot is het goed om te weten dat het niet voldoen aan een eis niet automatisch betekent dat u voor het gehele bedrijf bent afgekeurd. Er wordt dan goed gekeken of een tekortkoming gevolgen heeft voor een perceel, gewas, of (in het uiterste geval) voor het gehele bedrijf. Op het certificaat wordt dan alleen dat deel van het bedrijf uitgesloten, waarop de tekortkoming betrekking heeft.

Veel succes!

1 Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2019

De wijzigingen t.o.v. 2019 zijn beperkt. Relevant om hier te melden zijn:

1. Bij (industrie)groente geldt reeds enkele jaren dat naast de gewaseisen ook voldaan moet worden aan de eisen inzake duurzaamheid (DAB-module). Deze verplichting is opgenomen in eis 1.0.1 en beperkt tot de bedrijven w.v. (industrie)groente wordt geleverd aan Vigef-leden. Deze zijn vermeld op pag. 2 van het Vigef jaarverslag 2018-19: www.vigef.nl/nieuws.
2. Bij consumptieaardappelen is besloten om niet DAB verplicht te stellen, maar eisen aan de basis-eisen toe te voegen, waardoor de onder VVAK gecertificeerde teelt voldoet aan de door SAI gestelde eisen op het gebied van duurzaamheid. Het betreft 1.10.4, 1.10.7, 1.10.8, 10.10.9, 1.11.2, 1.12.3, 1.12.4, 1.16.2, 2.2.7, 2.5.6, 2.7.8, 2.7.18, 2.7.19, 2.8.6, 2.9.6 en 3.4.2.
3. In eis 2.1.3 en 5.1.6 wordt specifiek aandacht besteed aan het voorkomen en verwijderen van golfballen in consumptieaardappelen. Golfballen kunnen aanzienlijke schade veroorzaken bij de verwerkende industrie.
4. Enkele beheersmaatregelen zijn van een "aanbeveling" omgezet in een eis (2.5.8 en 2.7.16).
5. In 2.9.1 wordt aandacht gevraagd voor het risico op de Ziekte van Weil bij beregening en het risico van terreur.
6. In 4.3.9 en 4.3.10 zijn eisen opgenomen m.b.t. reiniging en melding van reiniging van bewaarvoorzieningen en materieel voor consumptieaardappelen. Reden is het risico op overschrijding van de hoeveelheid toegelaten residuen van kiemremmer chloorprofam (CIPC) door contaminatie tijdens het inschuren of tijdens de bewaring. De norm wordt aangescherpt na beëindiging van de toelating in oktober 2020.
7. Aanscherping van de eisen voor compost, namelijk halvering van de maximale verontreiniging met glas, steen, plastic, enz. Hierdoor volstaat bij Keurcompost uitsluitend klasse A (zie bijlage I).

In de tekst zijn de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen en aanvullingen groen gemarkeerd (bij zwart-wit print: grijs). Zo kunt u snel zien wat er is aangepast.

LET OP: - Vanaf 1 juli 2020 is Keurcompost klasse B niet meer toegestaan, waardoor uitsluitend Keurcompost klasse A voldoet. (zie bijlage I)

- Geldigheid goedkeuringsbewijs van verdeelapparatuur en spuitlicentie.
- De toelating van gewasbeschermingsmiddelen (welk gewas), de maximale dosering (per behandeling/teelt) en minimale wachttijd.
- Bewaar alle bewijzen van het gebruik van goedgekeurd pootgoed op het volledige areaal consumptieaardappelen (certificaten / labels / facturen).
- Pootgoedteelt moet voldoen aan de eisen voor consumptie- of zetmeelaardappelen als (een gedeelte van) de oogst als consumptie- resp. zetmeelaardappel wordt of kan worden afgezet.

2 Zelfbeoordeling/checklist

Naam:

Datum: ... / ... / 2020; Paraaf:

Toelichting:

- Meerdere aandachtspunten zijn met “aanbeveling” aangeduid. Voor deze punten geldt dat zij niet in absolute termen te controleren zijn, maar in extreme gevallen wel tot voedselveiligheidsproblemen kunnen leiden. De bewustwording staat hier centraal. Het niet voldoen aan deze punten leidt niet tot afkeuring.
- Met de term “gewasbeschermingsmiddelen” worden ook de biociden en toevoegingsmiddelen bedoeld, bijvoorbeeld: uitvloeiers, hechtmiddelen, insecticiden, ontsmettingsmiddelen en middelen tegen ongedierte. Dus alle middelen met een toelating van het CTGB: www.ctgb.nl/toelatingen.
- Deze zelfbeoordelingslijst bestaat uit **3 delen**:
 - met **groene** kop en omlijning: deze eisen gelden voor de VVAK-gewasmodules.
 - met **blauwe** kop en omlijning: dit zijn aanvullende eisen bij handmatige oogst en verwerking van (industrie)groente.
 - met **rode** kop en omlijning: dit zijn de aanvullende eisen voor het certificaat “Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB)”.

1. ALGEMEEN			Voldoet?		
			ja	nee	nvt.
1.0 Verplichte deelname DAB	1.0.1	(Industrie)groente af te leveren aan Vigef-leden moet voldoen aan de eisen voor DAB. De eisen zijn hieronder weergegeven en herkenbaar aan de rode kop en omlijning. <i>Tip: de leden van de Vigef zijn vermeld op pagina 2 van het Vigef jaarverslag 2018-2019: www.vigef.nl/nieuws.</i>			☐
1.1 Eigen verklaring + zelfbeoordeling/-checklist	1.1.1	U hebt deze checklist (bij voorkeur vóór het begin van het teeltseizoen, doch uiterlijk voorafgaande aan de bedrijfscontrole) ingevuld en ondertekend. U werkt volgens deze zelfbeoordeling/checklist.	☐	☐	
1.2 Traceerbaarheid (eenduidige registratie van het perceel, de teelt en afnemer) Zie ook bijlage D .	1.2.1	Een overzicht is beschikbaar van de percelen, met daarop: perceelsnaam/-nummer, locatie, gewas, ras, oppervlakte, en indien van toepassing een plattegrond van de bewaar ruimte(n). Een plattegrond van de bewaar ruimte(n) <u>geldt niet voor granen, zaden & peulvruchten (GZP), suikerbieten en zetmeelaardappel</u>	☐	☐	
	1.2.2	Alle bespuitingen, overige chemische behandelingen, bemestingen, beregelingen en 1 ^e oogstdatum worden geregistreerd. Bijvoorbeeld m.b.v. een teeltregistratieformulier, een akkerbouw managementsysteem of spuitboekje.	☐	☐	
	1.2.3	Inkoopbonnen (en/of facturen of certificaten) van zaaizaden, pootgoed, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, inkuiltoevoegingsmiddelen en biociden worden bewaard (minimaal 5 jaar, zie 1.2.8).	☐	☐	
	1.2.4	U registreert waar welke partij is opgeslagen: minimaal identificatie van herkomst van iedere partij (perceel waarvan product afkomstig is) en hoeveelheid (raming). <u>(geldt niet voor suikerbieten en zetmeelaardappelen)</u>	☐	☐	☐
	1.2.5	U registreert afgeleverde partijen (zowel af land als bij aflevering per cel/box): datum, afnemer, hoeveelheid afgeleverd product (ton), evt. bonnummers. Afleveringsoverzichten van de afnemers voldoen. Bonnummers en afleveringsoverzichten n.v.t. bij eigen gebruik (veevoer).	☐	☐	☐
	1.2.6	Bij aflevering ziet u erop toe dat de juiste partij wordt opgehaald en vermenging van partijen wordt voorkomen.	☐	☐	
	1.2.7	Bij een calamiteit dient u, onmiddellijk na ontvangst van een verzoek daartoe, in staat te zijn om informatie (i.c. afnemer, aflevermoment en hoeveelheid) van een of meerdere afgeleverde partijen te verstrekken.	☐	☐	

1. ALGEMEEN		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	1.2.8 Alle registraties, rapporten van controles, certificaten en analyses worden minimaal 5 jaar (vanaf start certificering) bewaard.	☐	☐	
	1.2.9 Partijen die niet aan het certificaat voldoen, worden niet samengevoegd maar separaat opgeslagen.	☐	☐	
	1.2.10 Bij aankoop (gewas/product) registreert u: datum, gegevens handelaar en producent (zie 1.15), hoeveelheid gewas/product (ha/ton) en -indien van toepassing- (weeg)bonnummers, gegevens transporteur en inkoopfactuur. U bewaart deze gegevens min. 5 jaar.	☐	☐	☐
1.3a Calamiteiten	Bij brand, ongelukken of vondst waarbij sprake kan zijn van bijv. asbest, glas, olie, radioactiviteit, zware metalen, chemicaliën (bijv. PAC's, benzeen, DDT) of quarantaine organismen:			
	1.3.1 In geval van een dergelijke calamiteit: - legt u vast wat er gebeurd is en welke actie u hierop heeft uitgevoerd (bijlage C 'Klachten- en calamiteitenformulier' invullen). - geeft u aan hoe u dit in de toekomst kunt voorkomen. - overlegt u met uw afnemer of dit consequenties heeft voor de betreffende partij. - raadpleegt u de meldwijzer van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) (zie www.nvwa.nl) en zoek op "meldwijzer" of er gemeld moet worden aan de NVWA. Indien het product bestemd is voor diervoeder, tevens: - raadpleegt u de minimumvoorwaarden EWS van GMP+ (zie www.gmpplus.org/media/2341/gmpplus-ba5-nl-20180701.pdf) of en, zo ja, hoe er gemeld moet worden bij GMP+ International. Meldingen versturen en waarschuwingen ontvangen kan eenvoudig en snel via de GMP EWS Melder app (te vinden in de App Store). - geeft u de calamiteit door aan de Federatie Nederlandse Diervoederketen (FND) (tel. 06 - 53648893; info@diervoederketen.nl). Bij voorvallen/ongelukken waarbij de productveiligheid niet in gevaar is maar niet (meer) voldaan kan worden aan andere gestelde eisen, bijvoorbeeld het tenietgaan van registraties door computerstoring, brand- of waterschade:	☐	☐	
	1.3.2 In geval van een dergelijke calamiteit legt u vast: - wat er gebeurd is en welke actie u hierop heeft uitgevoerd. - hoe u dit in de toekomst kunt voorkomen (indien relevant). U kunt hiervoor bijlage C 'Klachten- en calamiteitenformulier' gebruiken.	☐	☐	
1.3b Klachten (eigen/derden)	Bij eigen klachten jegens leveranciers en dienstverleners en klachten van derden m.b.t. de werkwijze, gedraging, productkwaliteit, enz. van uw bedrijf:			
	1.3.3 In geval van een dergelijke klacht: - legt u vast wat de klacht is en welke actie u hierop heeft uitgevoerd (bijlage C 'Klachten- en calamiteitenformulier' invullen). - geeft u aan hoe u of de derde dit in de toekomst kunt voorkomen. - handelt u conform de eis bij een calamiteit (zie 1.3a) indien mogelijk sprake is van een veiligheidsrisico.	☐	☐	
1.4a Wetgeving	1.4.1 U beschikt over kennis van relevante wetgeving (residunormen, schadelijke stoffen (bijv. mycotoxinen)). Bij twijfel: contact opnemen met uw afnemer. Tip (alleen voor GZP): zie www.kennisakker.nl en www.akkervijzer.nl (zoekwoorden: 'fusariumtoxinen', 'fusarium', 'graanziekten' en/of 'toxinen') (=aanbeveling)	☐	☐	
	1.4.2 Bij afzet/gebruik als diervoeder: U beschikt over kennis van relevante wetgeving (zie bijlage G). Voor productnormen bij diervoeder zie www.gmpplus.org/media/3435/gmpplus-ba1-nl-20181213.pdf . (=aanbeveling)	☐	☐	☐
1.4b Kennisontwikkeling, actualisatie vakmanschap	1.4.3 U beschikt over kennis ten aanzien van het voorkomen van teeltziekten, veldschimmels en bewaarziekten en houdt het op peil. Tip: zie www.kennisakker.nl ; www.irs.nl . (=aanbeveling)	☐	☐	

1. ALGEMEEN		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
1.5 Hygiëne	1.5.1 Bij opslag/bewaring op het teeltbedrijf weten zowel derden (bezoekers) als personeel aan welke hygiëneregels voldaan moet worden (zichtbaar ophangen). Minimumeis: zie <u>bijlage F</u> . <u>Geldt niet voor suikerbieten en zetmeelaardappelen.</u>	☐	☐	☐
	1.5.2 Er wordt gewerkt volgens de hygiëneregels. Deze zijn bekend bij u zelf en het personeel d.m.v. een instructie (aantoonbaar door bijv. verklaring laten ondertekenen). <u>Geldt niet voor suikerbieten en zetmeelaardappelen.</u>	☐	☐	☐
	1.5.3 Afval (bijv. verpakkingsmateriaal, resten) en gevaarlijke stoffen (zie ook <u>1.6</u>) worden dusdanig opgeslagen dat verontreiniging van het product wordt voorkomen.	☐	☐	☐
1.6 Opslag hulpstoffen	betreft: gewasbeschermings-, voorraadbeschermings-, ongediertebestrijdings- en ontsmettingsmiddelen, meststoffen en brandstoffen.			
	1.6.1 Opslag voldoet aan wettelijke eisen.	☐	☐	
	1.6.2 De opslag van alle hulpstoffen vindt fysiek dan wel in tijd gescheiden plaats van uitgangsmateriaal en/of geoogst product.	☐	☐	
1.7 Loonwerk	1.7.1 U kunt aantonen dat de loonwerker volgens de VVAK regels werkt. U bent daarom in bezit van een kopie van het VKL certificaat (niet nodig als loonwerker op site www.vkl.nl vermeld staat), VVAK, VVC, GlobalGAP of het Belgische IKKB/Vegaplan certificaat van de loonwerker (of onderaannemer) of elk ander certificaat of inspectiebewijs die deze eisen afdekt. Als u dit niet kan aantonen moet u zelf erop toezien dat de loonwerker volgens de VVAK regels werkt. U bent tenslotte zelf verantwoordelijk voor het loonwerk. De CI kan een aanvullende controle bij loonwerker uitvoeren.	☐	☐	☐
	1.7.2 Registraties van activiteiten van loonwerker (die volgens de VVAK regels geregistreerd moeten worden) zijn in uw bezit.	☐	☐	☐
1.10 Bodembeheer (bodemgezondheid)	1.10.4 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U neemt minimaal 2 van de onderstaande maatregelen t.b.v. bodemgezondheid:</u> - U gebruikt minimale grondbewerkingstechnieken - U werkt gewasresten in de grond voor de organische stof - U voert organische mest of compost aan - U zaait groenbemesters na de hoofdteelt - U voorkomt excessief gebruik van gewasbeschermingsmiddelen - U past drainage toe op natte percelen	☐	☐	☐
	1.10.7 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U past gewasrotatie toe op uw bedrijf.</u>	☐	☐	☐
	1.10.8 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U heeft meerdere teelten en/of bedrijfsonderdelen.</u>	☐	☐	☐
	1.10.9 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U neemt minimaal 2 van de onderstaande maatregelen t.b.v. bodemverdichting:</u> - U past lage bandenspanning toe op het land - U past meer handelingen in een werkgang toe (spitten/zaaien) - U maakt gebruik van lichtere machines - U past vaste rijpaden en/of spuitpaden toe - U voorkomt dat machines onder natte omstandigheden het land op gaan	☐	☐	☐
1.11 Emissiereductie	1.11.2 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U neemt minimaal 1 maatregel uit 3 van de 4 categorieën t.b.v. beperking van de uitstoot van broeikasgassen. Vul bijlage K in.</u>	☐	☐	☐
1.12 Rendabiliteit	1.12.3 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen: Bij het afsluiten van een teeltcontract of verkoop van het geoogst product maakt u of uw coöperatie afspraken over het meest gunstige moment van levering (in verband met</u>	☐	☐	☐

1. ALGEMEEN		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	prijs en kwaliteit).			
1.12. 4	Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U heeft een bedrijfsplan (bouwplan) beschikbaar waarin aandacht is voor de economische lange termijn. Dit betreft bijvoorbeeld een financiële prognose, meerdere teelten en contracten.	☐	☐	☐
1.15 Bijkoop	1.15. 1 U kunt aantonen dat aangekochte gewassen/producten afkomstig zijn van teeltbedrijven met een geldig VVAK-, GlobalGAP- of gewascertificaat voor het betreffende gewas/product. Geaccepteerde buitenlandse certificaten zijn Vegaplan (België) en Qualität & Sicherheit (Q&S). Ook bij aankoop via handelaren moet u in het bezit zijn van de certificaten van de producent. Bij een aardappelhandelaar volstaat het Hygiëneprotocol NAO. Andere certificaten behoeven eerst expliciete goedkeuring door het Akkerbouw Certificeringsoverleg alvorens deze geaccepteerd worden. Let op: (restanten van) pootaardappelen die afgeleverd worden als zetmeel- of consumptieaardappelen moeten voor die afzet gecertificeerd zijn. Risico is m.n. residuen van niet toegestane gewas- en voorraadbeschermingsmiddelen.	☐	☐	☐
1.16 Bedrijfsplan	1.16. 2 Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U beschikt over een actueel en gedocumenteerd bedrijfsplan waarin alle relevante duurzaamheidsrisico's zijn benoemd. Bij afwezigheid van een plan onderstaande checklist met bedrijfsrisico's en -kansen invullen:	☐	☐	☐
	Heeft u aandacht voor de volgende akkerbouw bedrijfsrisico's en -kansen?			
	- wettelijke eisen	☐		☐
	- degradatie en vernietiging van natuurlijke habitats	☐		☐
	- zeldzame en bedreigde diersoorten	☐		☐
	- werknemer welzijn, gezondheid en veiligheid	☐		☐
	- grondverontreiniging en erosie	☐		☐
	- water verontreiniging (grond, lekkage, run-off vanuit bewaring en/of toepassing van bemesting en gbm, brandstof of afval)	☐		☐
	- water beschikbaarheid (voorkom verspilling, respecteer waterbehoefte van de omgeving)	☐		☐
	- drift van gbm	☐		☐
	- luchtvervuiling, incl. vuur en rook	☐		☐
	- potentiële vervuiling van buiten het bedrijf (vervuiling of invasieve soorten)	☐		☐
	- voedselveiligheid risico's	☐		☐

2. TEELT		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
2.1 Perceelskeuze	2.1.1 Geen teelt op percelen die de laatste 3 jaar verontreinigd zijn door opbrengen van niet toegelaten stoffen (bijv. verontreinigd slib, glas, olie, dioxines, zware metalen en Keurcompost klasse C) of (geldt niet voor GZP) waarvan de teeltaarde door voorgaande teelten of activiteiten mogelijk chemisch verontreinigd is (bijv. teelt van hardfruit, vuilstort, industrieterrein). Bij twijfel: grondanalyse.	☐	☐	☐
	2.1.2 Indien perceel minder dan 5 jaar in agrarisch gebruik is, dan is de historie van de laatste 7 jaar bekend en wordt het onderbouwd met een grondanalyse door een erkend laboratorium.	☐	☐	☐
	2.1.3 Verontreinigingen worden verwijderd. Let extra op glasdelen en plastic, vooral in percelen langs wegen. Op percelen binnen 1 km van een golfteerrein ook letten op golfballen.	☐	☐	
	2.1.4 Geen teelt op percelen waarop meststoffen, geproduceerd op basis van dierlijke eiwitten (bijv. beendermeel), zijn toegediend in de laatste 3 jaar.	☐	☐	

2. TEELT		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	2.1.6 Indien u een bodemanalyse laat uitvoeren om inzicht te krijgen in het bodemleven of investeringen doet om de bodemgezondheid te verbeteren, registreert u: het analyserapport respectievelijk de ondernomen activiteiten. U bewaart deze gegevens min. 5 jaar. (=aanbeveling)	☐		
2.2 Uitgangsmateriaal	2.2.1 Uitsluitend gebruik goedgekeurd uitgangsmateriaal. Bij aangekocht uitgangsmateriaal betekent het dat per partij een officieel keuringscertificaat aanwezig moet zijn en daarnaast een factuur of afleverbewijs waarmee de omvang en identiteit aantoonbaar is. Dit geldt niet als de afnemer zorg draagt voor goedgekeurd uitgangsmateriaal, dit schriftelijk aan u heeft verklaard en op verzoek van de CI volledige inzage geeft in de administratie. Bij eigen vermeerdering dient een NAK-goedkeuringsbewijs (aardappelen) of TBM-beoordelingsbewijs (zetmeelaardappelen) aanwezig te zijn.	☐	☐	
	2.2.2 Maak gebruik van ontsmet zaaizaad bij GZP-teelt als voedermiddel om het risico op ziekten en plagen tijdens de teelt te verminderen. (=aanbeveling) Let op: geen (restant van) ontsmet zaaizaad als voedermiddel afleveren!	☐	☐	☐
	2.2.3 Bij gebruik eigen zaaizaad voor GZP-teelt wordt de perceelsnaam waarvan het zaaizaad afkomstig is geregistreerd.	☐	☐	☐
	2.2.4 Bij de bepaling van de optimale zaai- en poot/plantafstanden wordt rekening gehouden met o.a. de lokale omstandigheden (bijv. klimaat, grondsoort, structuur), teeltdoel en raseigenschappen.	☐	☐	☐
	2.2.7 Geldt alleen voor consumptieaardappelen: Bij de raskeuze wordt rekening gehouden met de wens van klanten, geschiktheid van het ras voor de regio, grondsoort en duurzame teelt.	☐	☐	☐
2.3 GGO-gewassen	2.3.1 Geen teelt van GGO gewassen (ook geen proefveld), tenzij met expliciete goedkeuring van de afnemer.	☐	☐	☐
	2.3.2 <u>Geldt alleen voor suikerbieten:</u> Indien bietenzaad niet is ingekocht via Cosun, dan kunt u hiervoor een door Cosun afgegeven verklaring overleggen dat het zaad voldoet aan de eisen die Cosun daaraan stelt.	☐	☐	☐
	2.3.3 Indien GGO gewas geteeld wordt, worden de wettelijke voorschriften voor GGO gewassen in acht genomen en de teelt volledig geregistreerd.	☐	☐	☐
	2.3.4 Perceel zelf is laatste 2 jaar niet als GGO proefveld gebruikt met hetzelfde gewas. Voor consumptieaardappelen geldt 4 jaar.	☐	☐	☐
	2.3.5 Teelt mag niet grenzen aan GGO proefvelden met hetzelfde gewas. Voor aardappelen geldt een minimale afstand van 10 m, voor suikerbieten 3 m.	☐	☐	☐
	2.3.6 GGO partijen worden zorgvuldig gescheiden gehouden van non-GGO partijen.	☐	☐	☐
	2.3.7 Machines en werktuigen zijn niet in contact geweest met GGO's, tenzij daarna zeer grondig gereinigd.	☐	☐	☐
	2.3.8 Bij vondst/vaststelling van een GGO, dit registreren op het 'Klachten- en calamiteitenformulier' (bijlage C).	☐	☐	☐
2.4 Machinegebruik	2.4.1 Gebruik uitsluitend goed onderhouden, goed afgestelde en schone machines (geen verontreiniging met productvreemde stoffen zoals olie, vet, glas).	☐	☐	
2.5 Bemesting	2.5.1 Bemest volgens bemestingsadvies op basis van analysegegevens. (= aanbeveling)	☐	☐	

2. TEELT		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	2.5.2	Gebruik op het perceel uitsluitend bodemverbeteraars die voorzien zijn van een (product)certificaat of analyserapport waarmee aangetoond wordt dat het product voldoet aan de Meststoffenwet en de in Bijlage I opgenomen normen voor glas, steentjes en overige verontreinigingen. De toetsing van de glasnorm geldt niet voor champost. De eisen voor groen- en gft-compost zijn opgenomen in bijlage I. Voor overige organische meststoffen moet een analyserapport volgens het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (minimaal 5 jaar bewaren) en een afleveringsbewijs overlegd kunnen worden. Dit geldt niet voor organische meststoffen (zoals dierlijke mest) van uw eigen bedrijf.		
	2.5.3	Geen gebruik van slib dat vrij komt bij de zuivering van afval/rioolwater voor organische bemesting. Dit slib wordt ook wel riolslib, (afval)waterzuiveringsslib, (riool)zuiveringsslib, enz. genoemd.		
	2.5.4	Gebruikte meststoffen worden geregistreerd (zie bijlage B).		
	2.5.5	Gebruik uitsluitend wettelijk toegestane meststoffen, maar geen meststoffen die gemaakt zijn op basis van dierlijke eiwitten (bijv. beendermeel).		
	2.5.6	Geldt alleen voor consumptieaardappelen: Resultaat bemestingsonderzoek (PK-bodemanalyse, max. 4 jaar oud) wordt gebruikt bij het opstellen van het bemestingsplan.		
	2.5.8	Gebruikte biostimulanten en het resultaat van de toepassing worden geregistreerd (zie bijlage B). Biostimulanten zijn bemestingsproducten die de voedingsprocessen van de plant stimuleren op basis van micro-organismen of (an)organisch materiaal (bijv. Mycorrhiza schimmels, silicium en seleen)). (is "aanbeveling" voor (industrie)groente)		
2.6 Goede dosering meststoffen	2.6.1	Bemestingsapparatuur is goed afgesteld en goed onderhouden, bij voorkeur getest (keuring is niet verplicht). (=aanbeveling)		
	2.6.2	Geldt alleen bij consumptieaardappelen: jaarlijkse kalibratie uitvoeren (controle op goede werking, afstelling en verdeling) + datum van deze test noteren → datum: _____ -2020		
2.7 Gewasbeschermingsmiddelen	2.7.1	Uitsluitend gebruik van wettelijk toegestane middelen. Gebruik middelen uitsluitend volgens wettelijk gebruiksvoorschrift (etiket): let vooral op de maximale dosering, veiligheidstermijn en de frequentie van toediening. <i>Tip: op www.ctgb.nl/toelatingen kunt u checken of een middel (nog) is toegelaten.</i> Let op: bij verkoop "op stam" of oogst in opdracht van de afnemer, blijft u als teler verantwoordelijk voor het voldoen aan de veiligheidstermijn! Let op: bij pootaardappelen mag u alleen middelen toepassen die ook in consumptie- dan wel zetmeelaardappelen zijn toegelaten, indien u (een deel van) de oogst als consumptie- resp. zetmeelaardappel wilt afleveren. Let op: bij consumptieaardappelen worden steekproefsgewijs monsters genomen door de CI en onderzocht op residuen (zie VVAK Handboek 5.1).		
	2.7.2	Proeven met middelen waarvoor nog geen officiële toelating geldt, mogen alleen met een proefonthefing van het CTGB, of onder verantwoordelijkheid (verklaring) van een TNG erkend bedrijf (zie www.nvwa.nl/onderwerpen/gewasbescherming/erkenning-aanvragen-voor-toetsing-gewasbeschermingsmiddelen/tng-erkenning) uitgevoerd worden (kopie beschikbaar). Op de proef geteelde producten gescheiden houden van het handelbare product, tenzij de proefonthefing of verklaring verhandelen van dit product expliciet toestaat en de afnemer -indien bekend- expliciet toestemming heeft gegeven om het samen te voegen.		
	2.7.3	Alle gebruikte gewasbeschermingsmiddelen registreren (steeds actueel)		

2. TEELT		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
2.7.4	De veld- en rijenspuut (smaller en breder dan 3 meter), vernevelapparatuur en de onkruidstrijker is goed onderhouden en het SKL goedkeuringsbewijs (van de spuitkeuring) is geldig (geldt ook voor loonwerker). Voor meer info over typen en keuringsfrequentie zie: www.skлкеuring.nl/media/files/Overzicht%20SKL%20keuringsbewijs%20verdeelapparatuur%20voor%20gewasbeschermingsmiddelen(1).pdf Advies: controleer periodiek zelf op de goede werking (dosering, spuitbeeld, doppen).	☐	☐	
2.7.5	De toepasser van gewasbeschermingsmiddelen beschikt over een geldige spuitlicentie, licentie uitvoeren en/of licentie bedrijfsvoeren (ook loonwerker).	☐	☐	
2.7.8	Geldt alleen voor consumptieaardappelen: Bij risico op resistentieontwikkeling, advies op het etiket (WG/GA) volgen.	☐	☐	☐
2.7.16	Met de erfemissiescan (www.erfemissiescan.nl) is het risico op emissie vanaf het erf in kaart gebracht. (is "aanbeveling" voor (industrie)groente)	☐	☐	☐
2.7.17	Op peulvruchten voor humane consumptie (m.n. bruine bonen, kapucijners en kidney-bonen) tussen de bloei en de oogst geen behandeling met glyfosaat (o.a. RoundUp) toepassen, om bijvoorbeeld (homogene) afrijping te bevorderen en/of onkruiden te bestrijden.	☐	☐	☐
2.7.18	Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U neemt minimaal 1 van de onderstaande maatregelen t.b.v. Geïntegreerde gewasbescherming (IPM) om de toepassing van gbm te BEPERKEN: - U gebruikt geavanceerde spuittechniek om drift te beperken - U gebruikt GPS-sectiecontrole om overlap te beperken - U gebruikt precisie technieken / plaatsspecifiek spuiten - U past zoveel mogelijk verlaagde dosering toe - U gebruikt biologische middelen of UV-licht - U past selectieve middelen toe (om natuurlijke vijanden te ontsien) - U baseert uw middelkeuze op de milieubelasting (Milieumeetlat) - U bestrijdt onkruid mechanisch (evt. i.c.m. een vals zaaibed) - U wordt door externen geadviseerd (teeltbegeleider)	☐	☐	☐
2.7.19	Geldt alleen voor consumptieaardappelen: U neemt minimaal 1 van de onderstaande maatregelen t.b.v. Geïntegreerde gewasbescherming (IPM) om de toepassing van gbm te VOORKOMEN: - U past gewasrotatie toe - U maakt gebruik van rassen die resistent zijn tegen veel voorkomende ziekten en plagen - U maakt gebruik van een BeslissingsOndersteunendSysteem (BOS), bijv. een phytophthora-alarmeringssysteem - U baseert een toepassing op shadedrempels in het veld - U baseert een toepassing op plaagsignaleringsberichten en/of zuig-/plakvallen - U heeft tijdelijke of permanente akkerranden t.b.v. het beheer van insecten (natuurlijke vijanden)	☐	☐	☐
2.8 Ziekten, plagen en gebreken	2.8.1 Maatregelen worden genomen ter preventie en indien nodig ter bestrijding (incl. registratie), om verontreiniging van het product met gifstoffen en giftige onkruiden, en kwaliteitsverlies te voorkomen. Bij (industrie)groente gaat het vooral om fabrieksmatig moeilijk te verwijderen onkruid, zoals zwarte nachtschade, melkdistel, kleeftkruid, kamille, duist, hanepoot, windhalm en melde. Bij soja gaat het vooral om zwarte nachtschade. <i>Tip:</i> zie www.kennisakker.nl	☐	☐	☐
	2.8.2 Geldt alleen voor GZP (zie ook 1.4a, 1.4b, 2.2 en 4.6): let op aarschimmels (fusarium, moederkoren) en giftige onkruiden. Bij vondst registratie op het 'Klachten- en calamiteitenformulier' (bijlage C) + melden aan afnemer.	☐	☐	☐
	2.8.3 Geldt voor consumptieaardappel en (industrie)groente: doornappel (<i>Datura stramonium</i>) (handmatig) uit perceel verwijderen.	☐	☐	☐

2. TEELT		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	2.8.5 <u>Geldt alleen voor droge peulen, kapucijners, erwten, spinazie, tuinbonen en sperziebonen voor humane consumptie:</u> Maatregelen worden genomen ter preventie en indien nodig ter bestrijding (incl. registratie) van granen in de teelt, om verontreiniging van het product met allergenen te voorkomen.	☐	☐	☐
	2.8.6 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen:</u> U neemt maatregelen om overdracht van <i>Phytophthora infestans</i> naar (andere) gewassen/percelen te verminderen/voorkomen. Voorbeelden zijn: aardappelafvalhopen vóór 15 april afdekken, aardappelopslag en grote <i>Phytophthora</i> -haarden bestrijden. Tip: zie www.nvwa.nl/onderwerpen/teeltvoorschriften/akkerbouw-en-tuinbouw/teeltvoorschrift-phytophthora-infestans .	☐	☐	☐
2.9 Watergebruik	2.9.1 Uitsluitend gebruik van water van goede kwaliteit (bijv. bron-, leiding- en regenwater). Oppervlaktewater moet schoon zijn, bij twijfel informatie inwinnen bij waterschap (Tip: zie www.waterkwaliteitportaal.nl en www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl) of een analyse uitvoeren (norm: max. 1.000 cfu <i>E. coli</i> per 100 ml water). Deze eis geldt m.n. bij toepassing van water (bijv. beregening/ bespuiting) op het eetbare deel van gewassen voor humane consumptie en die rauw gegeten kunnen worden. Let op: riooloverstorten! Let op: contact met oppervlaktewater waarin ratten leven kan leiden tot de Ziekte van Weil. Zie www.rivm.nl/vragen-en-antwoorden-ziekte-van-weil . Let op: sluit zo mogelijk bronnen af om terreur, zoals het toevoegen van schadelijke stoffen, te voorkomen.	☐	☐	☐
	2.9.6 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen:</u> Bij beregening neemt u minimaal één van de onderstaande maatregelen om het zo efficiënt mogelijk uit te voeren: - U maakt gebruik van een BelissingsOndersteunendSysteem (BOS) - U maakt gebruik van bodemvochtsensoren - U maakt gebruik van externe adviesbureaus - De beregeningsinstallatie wordt regelmatig onderhouden/afgesteld	☐	☐	☐
	2.9.7 Bij beregening registreert u het perceel, de datum en de watergift (in mm of m3/ha, of in pompuren + pompcapaciteit in m3/uur). Zie bijlage B. Tip: met www.zlto.nl/beregeningssignaal kunt u de efficiëntie verbeteren.	☐	☐	☐
2.10 Jacht	2.10.1 <u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen en (industrie)groenten:</u> jacht niet toegestaan indien het gevaar bestaat dat hagel in product terecht komt. Bij (industrie)groente m.n. relevant in koolgewassen.	☐	☐	☐

3. OOGST/ BEWERKING/ INSCHUREN		Voldoet?					
		ja	nee	nvt.			
3.1 Machines	3.1.1	Gebruik uitsluitend goed onderhouden en schone machines en transportmiddelen om beschadiging en insleep van vreemde bestanddelen (zoals brandstof, olie, vet en glas) te voorkomen. Let in het bijzonder op: beschadigingen inschuurapparatuur, olie- en brandstoflekage, gebruik schone kipwagens, kisten, etc. Bij vervoer product na andere producten (A....G), dan als volgt reinigen: A. diervoedergrondstoffen en voedingsmiddelen: vegen B. grond/stenen: reinigen met water (hoge druk) C. kunstmest: vegen D. verpakte producten: vegen E. droge stapelbare mest: reinigen en desinfectie F. Natte mest: reiniging, desinfectie en vrijgave na externe inspectie door een ISO 17020 geaccrediteerde inspectie-instelling. G. Aardappelen behandeld met chloorprofam: <u>geldt alleen voor GZP</u>: grondig reinigen met water (hoge druk) De reinigingsmethode na andere producten kunt u vinden in de IDTF-database: www.icrt-idtf.com/nl/index.php?setlang=nl. Let op: Producten die niet in deze database voorkomen, zijn verboden ladingen! Het transportmiddel moet voordat geladen wordt vrij zijn van residuen (resten) van schoonmaak- en desinfectiemiddelen en droog zijn.			☐	☐	
	3.1.2	Voorkom natregenen van het product (bijv. afdekken of onder dak plaatsen). (<u>Geldt niet voor suikerbieten, zetmeelaardappelen en (industrie)groente (voor zover het product nog geschoond en verwerkt wordt)</u>). Let op: uw afnemer kan afdekken verbieden in verband met broei!			☐	☐	☐
	3.1.3	Voorkom vervuiling van het product door opspattend vocht en vuil tijdens transport (bijv. afdekken bij nat wegdek). (<u>Geldt niet voor suikerbieten en zetmeelaardappelen</u>).			☐	☐	☐
	3.1.4	Geen gebruik maken van machines die eerder in het seizoen in contact zijn geweest met GGO-producten, tenzij zeer grondig gereinigd.			☐	☐	☐
3.2 Verpakking van diervoeders (alleen van eigen oogst)	3.2.1	Gebruik voor diervoeders uitsluitend geschikt, schoon en voldoende (lagen) verpakkingsmateriaal (folie, big bags).			☐	☐	☐
	3.2.2	Voorkom beschadiging van verpakkingsmateriaal (en repareer indien nodig).			☐	☐	☐
3.4 Productafval	3.4.2	<u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen:</u> Loof blijft op het land en wordt ingewerkt, eventuele plantaardige bijproducten worden of teruggebracht naar het perceel of krijgen een alternatief doel (bijv. diervoeder). Niets wordt afgevoerd als vuilnis.			☐	☐	☐

4. OPSLAG / BEWARING		Voldoet?					
		ja	nee	nvt.			
4A. Niet overdekt bewaring (in veld, op betonplaat of erf)							
4.1 Niet overdekte bewaarplaatsen	4.1.1	De bewaarplaats is schoon en goed onderhouden, vrij van verontreiniging zoals olie, chemicaliën, hout, los freesasfalt en los puin. Kisten en containers gebruikt voor opslag zijn in goede staat (niet beschadigd).			☐	☐	☐
	4.1.2	<u>Geldt alleen voor GZP:</u> Product afdekken bij regen van betekenis en bij risico op verontreiniging. Het belang van afdekken neemt toe met de duur van de opslag/bewaring. Herhaalde en langdurige blootstelling aan regen en verontreiniging (door ongedierte, vogels, huisdieren, enz.) is ongewenst.			☐	☐	☐

4. OPSLAG / BEWARING**Voldoet?**

ja nee nvt.

4.2 Diervoeders (alleen van eigen oogst)	4.2.1	De kuil kwaliteit (optimale pH: 4,5-5,4) wordt bewaakt en schimmelgroei wordt voorkomen. Gebruik alleen toegestane toevoegingsmiddelen (bij levering en toepassing door VKL gecertificeerde loonwerker wordt hieraan voldaan). Bij twijfel zie groep 1K op http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf .	☐	☐	☐
	4.2.2	Verpakte balen bewaren op verharde ondergrond. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
	4.2.3	Bij gebruik folie: voldoende folie gebruiken, beschermen tegen beschadiging (bijv. door net, zeil of zand) en beschadigingen repareren.	☐	☐	☐

4B. Overdekte bewaring

(Deze eisen gelden uitsluitend als de geoogste producten zelf worden opgeslagen in een overdekte bewaring, anders niet van toepassing (ga door naar 5))

4.3 Overdekte bewaarplaats	4.3.1	Zorg jaarrond voor een schone bewaarplaats. Niet voor andere doeleinden zoals machineonderhoud, stalling of opslag gebruiken, tenzij verontreiniging van de vloer of wanden wordt voorkomen (bijv. afdekken met plastic of zeil; bij opslag van hulpstoffen is intacte verpakking ook voldoende).	☐	☐	☐
	4.3.2	De bewaarplaats (dak, wand, enz.) is goed onderhouden, zodat geen vervuiling van het product kan optreden.	☐	☐	☐
	4.3.3	Kisten en containers die gebruikt worden voor opslag zijn in goede staat (niet beschadigd).	☐	☐	☐
	4.3.4	De bewaar ruimte met geoogst product is afgescheiden van machineberging, werkplaats en opslag van materialen en hulpstoffen, om verontreiniging van geoogst product (met bijv. slijpsel, chemicaliën, meststoffen en olie) te voorkomen.	☐	☐	☐
	4.3.5	Product in (tussen)opslag (ook bij derden) wordt volgens dezelfde (VVAK, GlobalGAP of ander gelijkwaardig schema) voorschriften of GMP+ B1, B2 of B3 (bij afzet/gebruik als diervoeder) opgeslagen. Opslag/bewaring van producten bestemd voor afzet/gebruik als diervoeder is ook bij een niet-gecertificeerde derde toegestaan, mits de diervoeder veiligheid geborgd is met een overeenkomst.	☐	☐	☐
	4.3.6	Geen opslag in bewaar ruimte / kisten waar in het betreffende teeltjaar ggo-gewassen in zijn opgeslagen, tenzij zeer grondig gereinigd.	☐	☐	☐
	4.3.7	Geen opslag van GZP in bewaar ruimte / kisten waar in de voorgaande 10 jaar chloorprofam is gebruikt als kiemremmer van consumptie aardappelen.	☐	☐	☐
	4.3.8	Bij de opslag van GZP geen gebruik maken van ventilatoren en transportbanden die in de voorgaande 10 jaar (ook) gebruikt zijn voor consumptie aardappelen die behandeld zijn met de kiemremmer chloorprofam, tenzij zeer grondig gereinigd.	☐	☐	☐
	4.3.9	Geldt alleen voor consumptie aardappelen: Reinig de bewaar ruimte en apparatuur grondig vóór inschuren (uiterlijk 1 oktober) zoals aangegeven in bijlage L. Let op: dit geldt ook indien u de consumptie aardappelen bij derden laat opslaan.	☐	☐	☐
	4.3.10	Geldt alleen voor consumptie aardappelen: Informeer uw afnemer(s) en uw CI over de bij 4.3.9 voorgeschreven reiniging, binnen 3 dagen na de reiniging (en uiterlijk 1 oktober) door de checklist in bijlage L in te vullen en op te sturen of te mailen.	☐	☐	☐
4.4 Geen direct daglicht in bewaar ruimte	4.4.1	Er komt geen direct daglicht boven het product in de bewaar plaats, waardoor groene knollen / productverkleuring wordt voorkomen. (Geldt niet voor GZP en is "aanbeveling" voor zetmeelaardappelen).	☐	☐	☐

4. OPSLAG / BEWARING		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
4.5 Ongediertebe- strijding, vogels en huisdieren	4.5.1 Voorkom ongedierte, vogels, huisdieren en insecten in het product, door de opslagplaatsen hiervoor af te screenen (sluit toegangen; gaas voor openingen). Bestrijd -indien nodig- ongedierte en insecten door bijv. het plaatsen van lokdozen/vallen. (=aanbeveling voor zetmeelaardappelen). Een bedrijfskat is een acceptabel alternatief om ongedierte te bestrijden. Let op: bij ratten kan verminderde gevoeligheid optreden voor bepaalde chemische bestrijdingsmiddelen!	☐	☐	☐
	4.5.2 Bij producten in opslag/bewaring die afgezet/gebruikt worden als diervoeder: inspecteer regelmatig en registreer de inspectiedata en de acties om ongedierte te bestrijden. <i>Tip: registratie kan op papier, maar bijvoorbeeld ook door er telkens foto's van te maken en deze te bewaren.</i>	☐	☐	☐
4.6 Voorraadbescher- mingsmiddelen / kiemremming / ontsmetting	4.6.1 Uitsluitend gebruik van wettelijk toegestane middelen. Gebruik middelen uitsluitend volgens wettelijk gebruiksvoorschrift (etiket): let vooral op de maximale dosering, veiligheidstermijn en de frequentie van toediening. Gebruik registreren. <i>Tip: op www.ctgb.nl/toelatingen kunt u checken of een middel (nog) is toegelaten.</i>	☐	☐	☐
	4.6.2 <u>Geldt alleen voor GZP:</u> gebruik van deze middelen vooraf afstemmen met afnemer.	☐	☐	☐
	4.6.3 De toepasser van deze middelen beschikt over een geldige spuitlicentie, ten minste licentie 1 (ook loonwerker).	☐	☐	☐
4.7 Klimaatbeheersing/ conditionering van het product	<u>Algemeen:</u> - optimale klimaatbeheersing nastreven. - product voldoende conditioneren (temperatuur, vocht, beluchting). - voorkom schimmelvorming (mycotoxinen), let op kwaliteit van product.			
	4.7.1 Gebruik alleen goed onderhouden en goed afgestelde apparatuur.	☐	☐	☐
	4.7.2 Gebruik alleen geschikte brandstoffen (bij directe droging of verwarmen van het product: aardgas, bio-gas, LPG, propaan/butaan, petroleum, lichte stookolie, dieselolie, zware stookolie (mits deze aan wettelijke normen voldoet)). Andere brandstoffen uitsluitend na overleg met afnemer.	☐	☐	☐
	4.7.3 <u>Geldt alleen voor producten van eigen oogst met bestemming diervoeder:</u> Specificaties van de apparatuur zijn beschikbaar en bij directe droging het type brandstof registreren.	☐	☐	☐
	4.7.4 <u>Geldt alleen voor GZP:</u> Registratie van conditionering is volledig en actueel (zie bijlage E).	☐	☐	☐
4.8 Thermometer	4.8.1 Gebruik uitsluitend breukvrije thermometer zonder kwik.	☐	☐	☐
4.9 Lampen	4.9.1 Zorg voor aanwezigheid van een beschermplaat of gebruik breukvrije lampen of beschermkousje voor verlichting boven het product en in de werkzone. Dit is niet verplicht voor lampen in de werkzone, buiten bereik van machines of werktuigen. (<u>Geldt niet voor zetmeelaardappelen</u>)	☐	☐	☐
4.10 Koelapparatuur	4.10.1 Gebruik goed onderhouden apparatuur en afdekplaat boven het product, ter voorkoming van lekkage van koelvloeistof in product.	☐	☐	☐
	4.10.2 Koelapparatuur is voorzien van een STEK rapport (niet ouder dan 2 jaar).	☐	☐	☐

5. TRANSPORT / UITSCHUREN EN/OF AFLEVEREN		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
5.1 Vreemde bestanddelen, ongewenste stoffen	5.1.1 Gebruik uitsluitend goed onderhouden en schone apparatuur en transportmiddelen.	☐	☐	☐

5. TRANSPORT / UITSCHUREN EN/OF AFLEVEREN		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
5.1.2	Voorkom natregenen van het product (bijv. afdekken of onder dak plaatsen). <u>(Geldt niet voor suikerbieten, zetmeelaardappelen en (industrie)groente (voor zover het product nog geschoond en verwerkt wordt)).</u> Let op: uw afnemer kan afdekken verbieden in verband met broei!	☐	☐	☐
5.1.3	Voorkom vervuiling van het product door opspattend vocht en vuil tijdens transport (bijv. afdekken bij nat wegdek). <u>(geldt niet voor suikerbieten en zetmeelaardappelen)</u>	☐	☐	☐
5.1.4	Bij vervoer product na andere producten (A....G), dan als volgt reinigen: A. diervoedergrondstoffen en voedingsmiddelen: vegen B. grond/stenen: reinigen met water (hoge druk) C. kunstmest: vegen D. verpakte producten: vegen E. droge stapelbare mest: reinigen en desinfectie F. Natte mest: reiniging, desinfectie en vrijgave na externe inspectie door een ISO 17020 geaccrediteerde inspectie-instelling. G. Aardappelen behandeld met chloorprofam: <u>geldt alleen voor GZP:</u> grondig reinigen met water (hoge druk) De reinigingsmethode na andere producten kunt u vinden in de IDTF-database: www.icrt-idtf.com/nl/index.php?setlang=nl . Let op: Producten die niet in deze database voorkomen, zijn verboden ladingen! Het transportmiddel moet voordat geladen wordt vrij zijn van residuen (resten) van schoonmaak- en desinfectiemiddelen en droog zijn.	☐	☐	☐
5.1.5	Voldoende capaciteit inzetten om vreemde bestanddelen uit te lezen. <u>(geldt niet voor suikerbieten en GZP).</u>	☐	☐	☐
5.1.6	<u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen:</u> Voldoende capaciteit inzetten om groene aardappelknollen uit te lezen. <u>Bij partijen afkomstig uit de nabijheid (< 1 km) van een golfsterrein ook letten op golfballen en deze verwijderen.</u>	☐	☐	☐
5.1.7	Bij uithalen kuilen (m.n. maïs) van eigen oogst met bestemming diervoeder, zichtbare schimmel- en broeiplekken verwijderen.	☐	☐	☐
5.1.8	<u>Geldt alleen voor consumptieaardappelen:</u> Bij wassen/spoelen op het eigen bedrijf waarbij de installatie <u>ook</u> wordt gebruikt voor derden en bij wassen/spoelen (in opdracht van de teler) bij externe bedrijven geldt dat de was/spoelactiviteiten gecertificeerd zijn volgens de NAO hygiëncode of een gelijkwaardige norm (ter beoordeling aan de CI).	☐	☐	☐
	Bij wassen/spoelen op het eigen bedrijf waarbij de installatie <u>niet</u> wordt gebruikt voor derden geldt: - bij gebruik van klei wordt verontreiniging uitgesloten door toepassing van "foodgrade" klei. Dit is aantoonbaar door een verklaring van de leverancier of een analyserapport; - bij gebruik van zout wordt verontreiniging uitgesloten door toepassing van "foodgrade" zout. Dit is aantoonbaar door een verklaring van de leverancier of een analyserapport; - de laatste spoeling wordt uitgevoerd met drinkwater. Indien (deels) ander water wordt gebruikt moet(en) de bron(nen) van drinkwaterkwaliteit zijn (aantoonbaar op basis van jaarlijkse analyse) of in de 12 maanden voorafgaande aan het gebruik geschikt verklaard door een bevoegde autoriteit (waterschap, waterleidingbedrijf, rijkswaterstaat en/of NVWA); - bij gebruik van gerecirculeerd water tijdens de laatste spoeling, wordt dit water gefilterd en minimaal jaarlijks de pH-waarde (range 7-14) gecontroleerd. De toepassing van desinfecterende- en antischuimmiddelen in het spoelwater voldoet aan het wettelijk gebruiksvoorschrift (etiket) en dit wordt regelmatig gecontroleerd; - de wateranalyse wordt uitgevoerd door een ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium; - partijen moeten aantoonbaar traceerbaar gehouden worden tijdens het wassen/spoelen.	☐	☐	☐

5. TRANSPORT / UITSCHUREN EN/OF AFLEVEREN			Voldoet?		
			ja	nee	nvt.
5.2 Voorraadbeschermings-, kiemremming- of ont-smettingsmiddelen	5.2.1	Strikt in acht nemen veiligheidstermijnen (wachtijden) als deze gebruikt zijn tijdens inschuring of bewaring.	☐	☐	☐
5.3 Transport door derden	5.3.1	<u>Geldt alleen voor GZP, consumptieaardappel en producten met bestemming diervoeder:</u> Transporteur is in het bezit van het GMP+ B4.1 (transport) certificaat. Bij transport in opdracht van de teler: kopie certificaat kunnen tonen. Als transport door of in opdracht van afnemer plaatsvindt, dan is dit niet nodig maar moet aan de afnemer wel gemeld worden als het transportmiddel niet voldoet aan eis <u>5.1.4</u> .	☐	☐	☐

Gewasspecifieke aandachtspunten bij (industrie)groente met handmatige oogst en/of verpakking.			Voldoet?		
			ja	nee	nvt.
1.5 EHBO materiaal	1.5.4	Zorg voor aanwezigheid van EHBO-materiaal in nabijheid van permanente werkplekken en veldwerk.	☐	☐	☐
3.3 Persoonlijke hygiëne bij handmatige oogst	3.3.1	Persoonlijke hygiëne behelst: - Schone werkkleding en handschoenen. - Kort geknipte nagels. Gelakte nagels en kunstnagels alleen indien handschoenen worden gedragen. - Handen wassen met zeep voor aanvang van het werk en na elk toiletbezoek. - Geen sieraden of loshangende voorwerpen dragen. - Lange haren zijn bijeengebonden. - Medewerkers met overdraagbare ziekten komen niet in aanraking met het te oogsten product. - Wonden worden afgedekt met waterafstotende pleisters van een afwijkende kleur (ten opzichte van het product).	☐	☐	☐
3.4 Product afval	3.4.1	Het productafval wordt dagelijks uit de productieruimte verwijderd.	☐	☐	☐
3.5 Klein oogstmateriaal (mesjes)	3.5.1	Voorkom klein oogstmateriaal (mesjes en handschoenen) in het product door de uitgifte en inlevering dagelijks vast te leggen.	☐	☐	☐
3.6 Verontreiniging product met oliën/vetten	3.6.1	Gebruik food grade olie voor machines of onderdelen daarvan, waarbij het risico bestaat dat door smering of lekkage olie in het product kan komen.	☐	☐	☐
3.7 Fust en verpakingsmateriaal	3.7.1	Fust is schoon, gereinigd en in goede staat: - Gebruik geen kapotte opslagmiddelen (container, fust, etc). - Fust is van kunststof of metaal. - Vervuiling met slijk, vuil en gewasresten voorkomen. - Ontsmetten van fust registreren. - Fust niet op een kiezeloppervlak of andere "losse" ondergrond plaatsen. - Het product in de schaduw en zo koel mogelijk bewaren.	☐	☐	☐

Sinds 2012 kunt u uw bedrijf laten certificeren als "Duurzaam Akkerbouw Bedrijf". Indien u reeds één of meerdere gewassen onder VVAK laat certificeren, voldoet u reeds aan een deel van de duurzaamheidseisen en kunt u volstaan met de onderstaande eisen om ook het DAB-certificaat te behalen. Indien u uitsluitend het DAB-certificaat wilt behalen (bijvoorbeeld naast GlobalGAP) kunt u de gehele lijst met eisen vinden in **bijlage E** van het VVAK Handboek.

Bij (industrie)groente is het DAB-certificaat verplicht (zie hierboven eis **1.0.1**) en moet u dus ook voldoen aan de onderstaande eisen.

Toelichting:

- Bij de DAB-module heeft u de keus om u jaarlijks ("DAB 1:1") te laten inspecteren, waardoor u voldoet aan de RED-eisen, dan wel driejaarlijks ("DAB 1:3") te laten inspecteren. Bij bepaalde eisen is vermeld voor welke controle-intensiteit de eis geldt.
- Het duurzaamheids-certificaat geldt voor uw hele teeltbedrijf, dus kan niet aangevraagd worden voor een deel van de akkerbouwmatig geteelde gewassen.

Duurzaamheids-eisen			Voldoet?		
			ja	nee	nvt.
1.8 Arbeid	1.8.1	Bij inzet van externe arbeid (incl. vakantiewerkers; excl. mechanisch loonwerk) worden de wettelijke regels in acht genomen v.w.b. minimum leeftijd, arbeidsduur en sociale afdrachten, en worden geen illegalen ingezet. Bij inzet van uitzendkrachten is dit aantoonbaar door een kopie van een geldig NEN4400 certificaat van het uitzendbureau. Bij ZZP'ers kan volstaan worden met een door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst.	☐	☐	☐
	1.8.2	Voorkom/beperk fysieke overbelasting van personeel door kennis te (laten) nemen en het toepassen van de "Tilwijzer": http://bo-akkerbouw.nl/ajax_frontoffice/filemanager/files/uploads_old/2015/08/Tilwijzer_PA-PDV_2008_definitief.pdf	☐	☐	☐
	1.8.3	Voorkom dat personeel werkt in een stoffige of geluidvolle omgeving, of zorg voor doeltreffende maatregelen/hulpmiddelen (bijv. ventilatie/afzuiging, gehoordopjes, stofkapjes).	☐	☐	☐
	1.8.4	Personeel is bekend met belangrijke telefoonnummers en locaties (i.v.m. mogelijk ongeval/nood). Het betreft de telefoonnummers van brandweer, politie, ambulance, elektriciteit-, water- en gasbedrijf, de locatie van brandblusser(s) en EHBO-box, en de afsluiters van gas, water en elektra.	☐	☐	☐
	1.8.5	Op het bedrijf is een compleet en goed onderhouden EHBO-box aanwezig.	☐	☐	☐
	1.8.6	Personeel wordt betrokken bij ontwikkelingen in de "akkerbouw", door deelname aan netwerken & bijeenkomsten (bijv. vakbeurzen, voorlichtingsdagen).	☐	☐	☐
1.9 Flora & fauna (Natuurgebieden)	1.9.1	Het gebruik van uw percelen gelegen in of naast natuurbeschermingsgebieden en -beschermingszones is in overeenstemming met de regels die daarvoor wettelijk gelden, dan wel op grond van regelingen en/of overeenkomsten (bijv. hamstervereenkomst, nationale parken, enz.).	☐	☐	☐
(Vogelbeheer)	1.9.2	Bij de bedrijfsvoering wordt rekening gehouden met de vogelstand, door de vogels tijdens het broedseizoen niet moedwillig te verjagen of af te schieten tenzij wettelijk toegestaan, en bij grondbewerking zoveel mogelijk weidevogelnesten te behouden (markeren/verleggen). Voor regels voor verjagen zie www.faanabeheereenheid.nl .	☐	☐	☐
(Habitats)	1.9.3	U zorgt actief voor instandhouding van landschapselementen op eigen terrein (o.a. heggen, vijvers, bomenrijen/-groepen, geïsoleerde bomen en akkerranden). Bijvoorbeeld door baggeren, maaien, snoeien, plaggen, verschrallen, enz.	☐	☐	☐
	1.9.4	Teeltvrije zones langs sloten en oppervlaktewater (conform Activiteitenbesluit milieubeheer) worden gerespecteerd. De afstand tussen insteek talud en midden van de buitenste gewasrij is minimaal: - 1,50 m voor aardappelen, uien, asperges, prei, schorseneren, sla en peen.	☐	☐	☐

Duurzaamheids-eisen		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	- 1,00 m idem, maar dan met een techniek met minimaal 90% driftreductie. - 0,50 m voor alle overige akkerbouw- en vollegrondsgroentegewassen. De teeltvrije zone geldt niet bij greppels, droge sloten en biologische teelt.			
	1.9.5 Pas akkerrandbeheer toe (bijvoorbeeld inzaai bloemrijke mengsels), inzet plakvallen, groene vlieg en/of inzet steriele mannetjes. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
	1.9.6 Teel minimaal één "klein gewas". Dit zijn (mengsels van) plantensoorten die regionaal op beperkt areaal worden geteeld, vaak op kleine percelen of perceelsranden). (=aanbeveling bij 1:3 inspectie)	☐	☐	
1.10 Bodembeheer (structuur/kwaliteit)	1.10.1 U neemt maatregelen om verslechtering van bodemstructuur en gebruikswaarde van uw percelen te voorkomen. Bijvoorbeeld vruchtwisseling, juiste bandenspanning, rijpadensysteem, groenbemester, grondbewerking (diep of mulch), enz.	☐	☐	
	1.10.2 Maak bij mogelijke structuurproblemen een profielkuil ter vaststelling en om te bepalen hoe het opgelost kan worden. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
	1.10.3 Pas op stuifgevoelige gronden anti-stuifmaatregelen toe (bijvoorbeeld stuifdek, gewasresten oppervlakkig inwerken (mulchen)) (=aanbeveling)	☐	☐	☐
(organisch stof)	1.10.5 U neemt maatregelen om afname van het organisch stofgehalte te voorkomen en controleert dit bij voorkeur door bodemanalyse (bijv. elke 4 jaar in combinatie met bemestingsonderzoek). Bijvoorbeeld: toepassen van groenbemester, compost, mest, onderwerken van gewasresten, enz.	☐	☐	
	1.10.6 Stel een organisch stof balans op. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
1.11 Emissiereductie	1.11.1 Bijlage H wordt ingevuld indien (rest)producten van de akkerbouwmatige teelten worden afgeleverd als biomassa voor energiedoeleinden en de afnemer dit wenst. Let op: kopie bewaren in eigen administratie, incl. de bewijzen/berekeningen, en 5 jaar bewaren! (=aanbeveling bij 1:3 inspectie)	☐	☐	☐
1.12 Rendabiliteit	1.12.1 Optimaliseer het bouwplan. Houd daarbij rekening met de sterke kenmerken van het bedrijf (bijvoorbeeld ligging, grondsoort, beschikbare arbeid, faciliteiten, enz.). Schakel daarbij de hulp in van (een) externe adviseur(s) (bijvoorbeeld boekhouder, toeleverancier en/of afnemer).	☐	☐	☐
	1.12.2 Optimaliseer de efficiëntie van machines en arbeid. Bijvoorbeeld door samenwerking/uitwisseling (werktuigenvereniging/loonwerk), verlengen gebruiksduur (onderhoud!), externe dienstbetrekking en/of machineverhuur.	☐	☐	☐
	1.12.3 Bij het afsluiten van een teeltcontract of verkoop van het geoogst product maakt u of uw coöperatie afspraken over het meest gunstige moment van levering (in verband met prijs en kwaliteit).	☐	☐	☐
1.13 Lokale welvaart	1.13.1 Het bedrijf heeft een nette uitstraling. Erf en gebouwen zijn goed onderhouden, geen langdurige onoverdekte opslag/stalling van machines, materialen, enz. Op de percelen worden restanten van teelt/bewaring z.s.m. opgeruimd (bijv. folie verwijderen en tarragrond verspreiden). (=aanbeveling)	☐	☐	☐
	1.13.2 Bij investeringsplannen ook lokale mogelijkheden (bedrijven, producten, diensten) onderzoeken.	☐	☐	☐
	1.13.3 U neemt deel aan netwerken & bijeenkomsten, hebt regelmatig contact met collega's en/of een samenwerkingsverband. Bijvoorbeeld deelname aan vakbeurzen, voorlichtingsdagen, pootgoedacademie, enz.	☐	☐	
1.14 Energie	1.14.1 Brandstofverbruik wordt beperkt door: - minimaliseren aantal bewerkingen/transportbewegingen - uitvoering werkzaamheden onder optimale (bodem)omstandigheden - motoren niet onnodig te laten draaien	☐	☐	

Duurzaamheids-eisen		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	- gebruik van de eco-stand van de aftakas (indien beschikbaar) - handelen op basis van actueel verbruik (indien aanwezig)			
	1.14.2 Het brandstofverbruik (diesel, benzine en LPG) wordt jaarlijks kritisch beoordeeld en vergeleken met voorgaande 4 jaar. Daarbij wordt een lijst met belangrijkste verbruikers opgesteld (bijvoorbeeld tractor A, heftruck, kachels, enz.). (=aanbeveling bij 1:3 inspectie)	☐	☐	☐
	1.14.3 Bij aankoop van nieuwe tractor en zelfrijdende machines wordt het brandstofverbruik t.o.v. soortgelijke tractoren en machines meegewogen in het aankoopbesluit.	☐	☐	☐
	1.14.4 Elektriciteitsverbruik wordt beperkt door besparingsmaatregelen. Voorbeelden zijn: inzet tijd klok, regelmatige reiniging van ventilatoren/condensoren, gebruik van natuurlijke trek tijdens bewaring, isolatie, spaarlampen (TL of LED i.p.v. gloeilamp), enz.	☐	☐	☐
	1.14.5 Het energieverbruik ((aard)gas en elektriciteit) wordt jaarlijks kritisch beoordeeld en vergeleken met voorgaande 4 jaar (jaarafrekeningen). Daarbij wordt een lijst met belangrijkste verbruikers opgesteld (bijvoorbeeld ventilatoren, kachels, koelmachines, transportbanden, erfverlichting, enz.). (=aanbeveling bij 1:3 inspectie)	☐	☐	☐
	1.14.6 Op het bedrijf wordt energie opgewekt (bijvoorbeeld m.b.v. zonnepanelen, windmolen of biovergister). (=aanbeveling)	☐	☐	
1.16 Bedrijfsplan	1.16.1 U beschikt over een actueel en gedocumenteerd bedrijfsplan waarin alle relevante duurzaamheidsrisico's zijn benoemd. Bij afwezigheid van een plan bijlage J invullen.	☐	☐	☐
2.1 Perceelskeuze (biodiversiteit)	2.1.5 De percelen waarvan (rest)producten van de akkerbouwmatige teelten afkomstig zijn, hadden op 1/1/2008 aantoonbaar een agrarische bestemming. Bewijs: teeltregistratie 2007, foto Google-earth, enz.	☐	☐	☐
	2.1.7 Op percelen wordt geen monocultuur (>4 jaar zelfde gewas) toegepast, tenzij de monocultuur de milieubelasting niet verhoogt (bijv. gbm-gebruik).	☐	☐	☐
2.2 Uitgangsmateriaal (raskeuze)	2.2.5 U baseert zich bij de raskeuze en het gebruik op relevante rasinformatie (vergelijkend onderzoek, ervaring, teeltbegeleiding). Dit geldt niet als de afnemer de raskeuze bepaalt.	☐	☐	☐
	2.2.6 Registreer: herkomst (eigen vermeerdering/aankoop), maat (bijv. mm of dkg), gebruikte hoeveelheid (per ha) en plant/zaaidatum. Bij aangekocht uitgangsmateriaal tevens de leverancier en eventuele chemische behandeling. Zie voorbeeld bijlage B .	☐	☐	☐
2.5 Bemesting	2.5.6 Resultaat bemestingsonderzoek (PK-bodemanalyse, max. 4 jaar oud) wordt gebruikt bij het opstellen van het bemestingsplan.	☐	☐	☐
	2.5.7 Stel een stikstof (N) en fosfaat (P) balans op. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
2.7 Gewasbeschermingsmiddelen	2.7.6 Bij het opstellen van het gbm-plan wordt de milieumeetlat gebruikt. Zie www.milieumeetlat.nl , of via eigen managementsysteem. (=aanbeveling)	☐	☐	☐
	2.7.7 Op het bedrijf wordt geïntegreerde ziekte- en plaagbestrijding (IPM) toegepast, door toepassing van minimaal 1 activiteit bij elk van de volgende methoden: - 'preventie' (om de kans en intensiteit te beperken). Voorbeelden: gewasrotatie (zie 2.1.7), afdekken gewasafval, gezond uitgangsmateriaal, enz. - 'Observatie & monitoring' (om moment en techniek (curatief/preventie) te bepalen). Voorbeelden: waarschuwingssysteem, luizenvallen, gewasinspectie, enz. - 'Interventie' (inzet van bestrijdingsmethode(n)). Voorbeelden: bespuiting, loofvernietiging, inzet natuurlijke vijanden, enz. Waar mogelijk niet-chemische methoden overwegen.	☐	☐	☐

Duurzaamheids-eisen		Voldoet?		
		ja	nee	nvt.
	2.7.8	Bij risico op resistentieontwikkeling, advies op het etiket (WG/GA) volgen.		
	2.7.9	Behandelingen worden toegepast onder geschikte weersomstandigheden (windsnelheid en andere specifieke aanwijzingen op het etiket).		
	2.7.10	Voor minimaal 1 gewas wordt een BeslissingOndersteunendSysteem (BOS) gebruikt om het optimale moment van toepassing en eventueel de dosering van gbm te bepalen. De naam van het BOS wordt vastgelegd in de teeltregistratie (zie bijlage B). Voorbeeld BOS: een adviesmodule in het eigen management systeem of systemen van derden (o.a. phytophthora-alarmeringssysteem). (=aanbeveling)		
	2.7.11	Gbm worden toegepast middels een Laag-Doseringssysteem (LDS) en/of door gebruik te maken van speciale spuittechniek (bijv. rijenbespuiting), als het wettelijk is toegestaan en de effectiviteit toeneemt.		
	2.7.12	Bij gelijke effectiviteit wordt gekozen voor zaadcoating i.p.v. rij- of volveldstoepassingen.		
	2.7.13	Bij problemen met nematoden wordt gekozen voor resistente gewassen/rassen en/of granulaat (volvelds of in rijen). Een grondontsmetting met metam-natrium alleen als noodmaatregel toepassen.		
	2.7.14	Bij inzet insecticiden wordt gekozen voor specifiek werkende middelen (om natuurlijke vijanden te ontzien of te stimuleren), tenzij de werking van dat middel op het doelorganisme minder is.		
	2.7.15	De keuringsplichtige verdeelapparatuur die u gebruikt in uw akkerbouwmatige teelten is goed onderhouden en het SKL goedkeuringsbewijs (van de keuring) is geldig (geldt ook voor loonwerker). Voor meer info over typen en keuringsfrequentie zie: www.skлкеuring.nl/media/files/Overzicht%20SKL%20keurings%20verdeelapparaat%20voor%20gewasbeschermingsmiddelen(1).pdf Advies: controleer periodiek zelf op de goede werking (dosering, spuitbeeld, doppen).		
2.8 Ziekten, plagen en gebreken (preventie)	2.8.4	U neemt maatregelen om overdracht van plantziekten naar (andere) gewassen/percelen te verminderen/voorkomen. Voorbeelden zijn: afvalhopen met gewasresten afdekken, (aardappel)opslag bestrijden, inzet curatieve middelen, reiniging machines & werktuigen, toepassing ontsmettingsmiddelen en vernietiging zieke planten.		
2.9 Watergebruik (berekening/ irrigatie)	2.9.2	U bent bekend met de regels voor het onttrekken van oppervlakte- en grondwater voor beregening/irrigatie, en u houdt zich daaraan. Het gaat om regels van de NVWA (i.v.m. bruinrot), waterschappen (i.v.m. droogte of vergunning) en in waterwingebieden (i.v.m. bescherming grondwater).		
	2.9.3	Storende grondlagen (bijv. ploegzool) worden gebroken om de beworteling en capillaire werking te verbeteren (en minder (snel) vochttekort ontstaat).		
	2.9.4	De watergift wordt binnen het perceel gevarieerd (bijv. m.b.v. sensoren of "remote-sensing"), afhankelijk van de gewasbehoefte. (=aanbeveling)		
	2.9.5	Alleen beregenen als verdamping het laagst is (avond/nacht), tenzij niet afdoende (door capaciteit of areaal) of lokaal niet toegestaan.		
(waterplan)	2.9.8	U beschikt over een water(gebruiks)plan om verontreiniging te voorkomen, het gebruik te optimaliseren en verspilling te minimaliseren. Eis 2.9.3 , 2.9.4 en 2.9.5 zijn goede maatregelen. Voorbeelden van zuinige en effectieve systemen/instrumenten zijn: peilgestuurde drainage en druppelirrigatie.		
3.8 Grond- en gewasresten	3.8.1	U minimaliseert de hoeveelheid afval en bijproducten bij oogst en verwerking, bijv. door (voor)reinigers en oogst onder de best mogelijke omstandigheden.		

Duurzaamheids-eisen**Voldoet?**
ja nee nvt.

3.8.2 Tarragrond en gewasresten worden teruggebracht naar het perceel of op een andere wijze fytosanitair verantwoord afgevoerd of (her)gebruikt.

☐ ☐ ☐

3 Algemene informatie

3.1 Doel en werkwijze

Het VVAK heeft tot doel een optimale voedsel- en voederveiligheid en kwaliteit te waarborgen voor alle akkerbouwmatig geteelde gewassen/producten. Het gaat daarbij m.n. om de teelt, oogst, eenvoudige fysieke bewerking (bijv. drogen, inkuilen/balen maken, pletten, hakselen, enz.), transport en bewaring van gewassen/producten voor de verwerkende industrie. Voorbeelden van gewassen zijn: zetmeelaardappelen, consumptieaardappelen (friet, chips, puree, enz.), suikerbieten, (industrie)groente (incl. uien) en granen (incl. maïs), zaden en peulvruchten (GZP). Daarnaast kan het VVAK schema ook gebruikt worden bij (andere) akkerbouwmatig geteelde gewassen, ook die niet aan de verwerkende industrie worden geleverd, zoals witlofpennen en kruiden.

De doelgroep is het teeltbedrijf.

M.i.v. 2012 voorziet het VVAK ook in de mogelijkheid om uw gehele bedrijf op duurzaamheid te certificeren. U mag zelf kiezen of u een jaarlijkse of 1x per 3 jaar inspectie wilt. Echter, als u wilt voldoen aan de EU-regels inzake duurzame biomassa voor energiedoeleinden (“RED”), dan is een jaarlijkse inspectie verplicht. Indien u kiest voor 1 inspectie per 3 jaar (gelijk aan de frequentie van alle gewassen behalve consumptieaardappelen), zijn enkele eisen niet verplicht (wel gewenst), deze zijn aangegeven met “aanbeveling bij 1:3 inspectie”.

Dit bedrijfscertificaat is vooral interessant voor telers die zich op het gebied van “duurzaamheid” willen profileren en telers met koolzaad, granen en (industrie)groente.

De verwachting is dat vooral afnemers van granen en koolzaad geïnteresseerd zijn in “RED-waardig” product (dus een jaarlijkse inspectie!), i.v.m. afzet voor de productie van brandstof. U kunt de eisen rond duurzaamheid (punt 2.7.6 e.v.) als basis gebruiken om te voldoen aan de gewasbeschermingsmonitor (sinds 6/2/15 de vervanger van het gbm-plan). Voor de registratie kunt u **bijlage B** gebruiken, maar dan wel incl. de onderdelen met een *. Wat u nog extra moet doen is: a) opstellen vruchtwisselingsplan, b) registreren van de toegepaste biologische, fysische en mechanische gewasbeschermingsmaatregelen en c) een oordeel geven over de effectiviteit.

De reikwijdte van een VVAK-certificaat eindigt daar waar de verantwoordelijkheid voor het product wordt overgedragen aan de afnemer (bijv. bij oogst of aflevering in opdracht van de afnemer dan wel eigendomsoverdracht), tenzij de afnemer aan u tijdig de bewijzen verstrekt dat de volgende (bovengenoemde) processtap(pen) op uw bedrijf voldoet/voldoen aan de in dit certificatieschema gestelde eisen.

Om voor het VVAK-certificaat in aanmerking te komen, moet voldaan worden aan de in het VVAK Handboek omschreven voorwaarden. Om de administratieve last voor deelnemers zo klein mogelijk te laten zijn, zijn de relevante voorwaarden opgenomen in deze telerhandleiding. Indien u echter meer informatie wenst, dan kunt u dit vinden in het VVAK Handboek (zie www.bo-akkerbouw.nl/diensten/certificering/).

Een door u zelf gekozen erkende CI stelt aan de hand van controles vast dat daadwerkelijk de noodzakelijk geachte (preventieve) beheersmaatregelen in voldoende mate zijn genomen. Om de beheersmaatregelen te ondersteunen kunnen (aselect of gericht) monsters van gewas of product genomen worden om deze te analyseren op aanwezigheid van residuen. In de meeste gevallen neemt uw afnemer de residu-monsters en hoeft u niets te doen. Voor de teelt van consumptieaardappelen is deelname aan het monitoringsprogramma onderdeel van certificering. Wanneer aan alle voorwaarden is voldaan, wordt door de CI het VVAK-certificaat uitgereikt.

3.2 Aanmelding, controle en certificering

Aan- en afmelding

Indien u zich voor het eerst aanmeldt voor het VVAK, een nieuw gewas óf ‘Duurzaam Akkerbouw Bedrijf’, dan dient deze aanmelding te geschieden minimaal 4 weken vóór aflevering van de oogst/product.

U kunt zich aanmelden bij één van de volgende door het Akkerbouw Certificeringsoverleg erkende CI's:

- Vinçotte ISACert Nederland B.V. (mw. J. Willemsen, tel. 088-6252476, www.isacert.nl)
- SGS Nederland B.V. (dhr. M. Swaans, tel. 088-2143294, www.sgs.nl/)
- Control Union Certifications B.V. (mw. L. Scholten-Van Loenen, tel. 038-4260100, <https://certifications.controlunion.com/nl>)

Voor de meest actuele lijst zie www.bo-akkerbouw.nl/diensten/certificering/.

Met de aanmelding sluit u een contract met de CI, hetgeen een voorwaarde is voor deelname.

Met de aanmelding geeft u aan de CI toestemming om, indien uw afnemer hierom vraagt, bepaalde gegevens over de controleresultaten door te sturen (zie VVAK Handboek, **bijlage C**).

Indien er sprake is van verschillende bedrijfsnamen voor hetzelfde teeltbedrijf (KvK-inschrijving), dan moet u deze bij aanmelding opgeven om het certificaat geldig te laten zijn voor alle door u geteelde producten, ongeacht op welke naam deze geleverd worden.

Indien u beschikt over een GLN-code van uw bedrijfslocatie, kunt u -uitsluitend met instemming van de CI- deze laten vermelden op het certificaat.

Indien u zich eenmaal hebt aangemeld voor het VVAK, dan wordt u de daaropvolgende jaren door de CI benaderd voor controle(s). Zonder tegenbericht vindt automatisch verlenging van de aanmelding plaats.

Het opzeggen van het contract met de CI (afmelding) mag op elk willekeurig moment in een jaar. Het VVAK-certificaat blijft de rest van het teeltseizoen geldig tenzij de geldigheid van het certificaat eerder afloopt. Indien wordt overgestapt naar een andere CI, wordt dit beschouwd als nieuwe deelnemer en wordt eerst een controle verricht alvorens een nieuw certificaat te verstrekken (zie hieronder).

Afspraak voor controle

De CI neemt telefonisch en/of schriftelijk contact op voor het maken van een afspraak om de fysieke bedrijfscontrole uit te voeren. U bent verplicht om mee te werken aan de controles, dus dat u tijd vrijmaakt voor het bezoek, de gevraagd informatie verstrekt en toegang verleent tot de administratie, bedrijfsgebouwen en percelen. Als u tot 3x toe een gemaakte afspraak afzegt, volgt automatisch afkeuring.

Uitvoering controle

Hierbij zullen in principe alle (op dat moment relevante) aan u gestelde eisen (beoordelingscriteria) gecontroleerd worden. Beoordelingscriteria die tijdens de inspectie niet operationeel zijn, worden als voldoende beschouwd wanneer u de uitvoering beschrijft en het in overeenstemming is met het criterium.

Moment:

Bij teeltbedrijven die voor het eerst deelnemen, moet de controle plaatsvinden tijdens het teeltseizoen. Bij bestaande deelnemers moet de controle plaatsvinden binnen 6 maanden vóór het aflopen van de geldigheid van het certificaat.

Frequentie:

- Nieuwe deelnemers: als u zich voor de eerste keer voor VVAK hebt aangemeld of met een nieuwe gewasgroep (module) of 'Duurzaam Akkerbouw Bedrijf' gaat deelnemen, dan wordt u in het eerste jaar tijdens het teeltseizoen bezocht.
Als u in het vorige seizoen een afkeuring hebt ontvangen voor een bepaald gewas of het gehele bedrijf, dan wordt u voor dat gewas of bedrijf beschouwd als nieuwe deelnemer.
- Bestaande deelnemers: afhankelijk van de teelten wordt u óf jaarlijks óf met een kans van 1 op 3 bezocht:
 - 'Duurzaam Akkerbouw Bedrijf' (conform RED) en aardappelteelt voor de frites/chips industrie: jaarlijks.
 - 'Duurzaam Akkerbouw Bedrijf' (niet conform RED) en overige teelten: per jaar wordt 1 op de 3 telers gecontroleerd.
- Verrassingsbezoek: Gedurende het teelt- of bewaar seizoen ontvangen daarnaast 10% van de deelnemers een verrassingsbezoek.

Administratieve controle:

De CI controleert de registraties (moet voldoen aan **bijlage A**). De volgende documenten moeten, indien van toepassing, vooraf verzameld worden om de controle efficiënt te laten verlopen:

- NAW gegevens teeltbedrijf/teler + gegevens 2e e.v. locatie + KvK-inschrijving of BTW-nr
- Ingevulde en ondertekende zelfbeoordeling/checklist (zie hoofdstuk 2);
- Actuele teeltregistratie (tot controledatum) van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen (voorbeeldformulier: **bijlage B**);
- Registratie conditionering (geldt alleen bij eigen bewaring GZP). (voorbeeld: **bijlage E**);
- Sputlicentie (indien van toepassing);
- Goedkeuringsbewijs verdeelapparatuur, zoals veldspuit, enz. zie hoofdstuk 2, **2.7.4** en **2.7.16** (indien van toepassing);
- Inkoopbonnen (of facturen) van zaaizaad/pootgoed (incl. chemische behandeling), meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, inkuiltoevoegingsmiddelen (bij afzet/gebruik als diervoeder) en biociden;
- Bewijzen (verzamelcertificaten, labels, facturen) van het gebruik van goedgekeurd pootgoed bij aardappelteelt (bij consumptieaardappelen moet dit overeenkomen met het gehele areaal);
- Klachten- en calamiteitenformulier (ingevuld indien van toepassing) (zie **bijlage C**);
- Overzicht percelen, opgeslagen partijen en aflevermoment (Voorbeeldformulier: **bijlage D**);
- In geval van loonwerk (ook door collega-akkerbouwer en bij burenhulp): bewijs dat gewerkt volgens de eisen van dit schema (zie hoofdstuk 2, **1.7.1**);
- In geval van aankoop: teeltcertificaat van de producent.
- Bij opslag eigen oogst met bestemming diervoeder: specificaties droogapparatuur, inkoopbon gebruikte brandstof;
- Bij handmatige oogst van groenten: overzicht uitgifte mesjes e.d.;
- Bij consumptieaardappelen: Registratie maatregelen beperking broeikasgas, (zie **bijlage K**);
- Bij consumptieaardappelen: Bedrijfsplan (bouwplan) met daarin aandacht voor de economische lange termijn (financiële prognose (saldo), meerdere teelten en contracten). Zie hoofdstuk 2, **1.12.4**;
- Bij consumptieaardappelen: Bedrijfsplan (duurzaamheidsrisico's) met daarin een opsomming van (met documenten) onderbouwde duurzaamheidsrisico's en -kansen (geldt alleen voor consumptieaardappelen). Bij afwezigheid, zie hoofdstuk 2, **1.16.2**;

- Bij consumptieaardappelen: Ingevulde en ondertekende 'Checklist schoonmaak maatregelen om CIPC residuen in bewaring en op materieel te minimaliseren' (zie bijlage L);
- Bij “duurzaamheid” (alleen bij jaarlijkse inspectie):
 - overzicht energieverbruik (gas en elektriciteit) afgelopen 5 jaar (of jaarafrekeningen);
 - lijst met machines/apparaten die meeste energie verbruiken;
 - (kopie van) ingevulde bijlage H (indien afnemer dit heeft gevraagd);
 - bij inzet externe arbeid: kopie NEN 4400 certificaat uitzendbureau of, bij inzet van een ZZP'er, een door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst.

Indien een controle vroeg in het jaar plaatsvindt, dan heeft de CI het recht om registraties van het voorgaande jaar als basis te gebruiken (mits u toen al deelnam met het betreffende gewas).

Indien in de registratie van het voorgaande jaar tekortkomingen worden ontdekt die normaliter leiden tot een afkeuring, dan leidt dat niet tot afkeuring in dit jaar. De consequentie is wel dat:

- a. u voor de consumptieaardappelen voor chips/frites een extra controle krijgt vóór aflevering (op uw kosten);
- b. als u uitsluitend gewassen teelt met een 3-jaarlijkse controlefrequentie u in het komende jaar gezien wordt als “nieuwe deelnemer” (zie hiervoor).

Fysieke controle:

Bij het bedrijfsbezoek worden één of meerdere van de percelen gecontroleerd, evenals de bedrijfsruimten, opslagplaatsen, machines, werktuigen, enz. Indien nodig worden de monsters genomen voor het residuonderzoek (uitsluitend bij consumptieaardappelen voor chips/frites).

Inspectieverslag

Na iedere inspectie wordt een verslag met de inspectieresultaten opgesteld en aan u verstrekt.

Certificaat:

Wanneer aan alle voorwaarden is voldaan, wordt aan u het VVAK-certificaat uitgereikt. Op het certificaat is vermeld voor welke modules (gewassen / duurzaamheid) het certificaat van toepassing is, alsmede vóór welke datum de volgende controle gaat plaatsvinden dan wel de geldigheidsduur per gewas. Het certificaat is geldig tot de volgende controle en maximaal 3 jaar, bij consumptieaardappelen en duurzaamheid (conform RED) maximaal 12 maanden.

Na een hercontrole wordt de geldigheid met 1 jaar (duurzaamheid (conform RED) en consumptieaardappel) of 3 jaar (overige gewassen en duurzaamheid (niet conform RED)) verlengd. De geldigheidsdatum (dag + maand) wijzigt echter niet.

De herinspectie moet plaatsvinden in de periode van 6 maanden voorafgaande aan de geldigheidsdatum.

Informatie aan uw afnemers

De door u aangegeven afnemers worden door de CI geïnformeerd over de controleresultaten.

3.3 Kosten

De CI brengt u jaarlijks de kosten van deelname in rekening. Deze kosten zijn afhankelijk van:

- betreft het een ingangscontrole of hercontrole;
- de controlefrequentie (1:3 jaar en/of jaarlijks);
- wel/geen controle bij dienstverleners (loonwerkers, loonbewaarders, enz.).

Naast de kosten van de CI wordt m.i.v. 2015 per gewascertificaat/module jaarlijks een bedrag in rekening ten behoeve van de beheerder van het VVAK, het Akkerbouw Certificeringsoverleg.

Dit bedrag wordt jaarlijks vastgesteld en duidelijk vermeld op de nota van de CI. In 2020 is het tarief € 2,50 per VVC en VVAK-module.

3.4 Bezwaarprocedure

Indien u op basis van de controle niet in aanmerking komt voor het VVAK-certificaat, dan kunt u hiertegen binnen 2 weken na ontvangst van de schriftelijke afkeuring door de CI, bij de CI bezwaar aantekenen. Wanneer het bezwaar niet eenduidig door de CI kan worden behandeld, wordt het door de CI voorgelegd aan een zogenoemde Paritaire Commissie. Deze verstrekt vervolgens een advies aan de CI waarna de CI opnieuw een besluit neemt.

Indien de CI zelfstandig een nieuw besluit neemt en u het hiermee niet eens bent, kunt u in "beroep" gaan door de CI te verzoeken het dossier, eventueel door u aangevuld met bewijzen, voor te leggen aan de Paritaire Commissie van de betreffende gewasgroep of, indien de non-conformiteit gewasoverschrijdend is, de Beroepscie VVAK. Deze verstrekt vervolgens een advies aan de CI. De CI zal dan op basis van het advies opnieuw een besluit nemen.

De communicatie over het bezwaar en "beroep" loopt altijd via de CI. Voor meer informatie zie VVAK Handboek, hoofdstuk 7.

Wanneer de afkeuring van kracht blijft, dan raden wij u aan om dit te bespreken met uw afnemers en/of de (arbitrage)procedure te bewandelen zoals is vastgelegd in het leveringscontract met uw afnemer(s).

Bijlage A: Eisen gesteld aan de registratie

Hieronder wordt ingegaan op de wijze van registratie, de inhoud van de registratie en de bewaartermijn.

1. Wijze van registratie

De te voeren registratie moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

1. registratie moet toegankelijk en overzichtelijk zijn voor controleur en afzetorganisatie,
2. het dient een minimaal aantal elementen te bevatten (zie hiervoor par. 3.2),
3. de registratie mag zowel op papier als elektronisch worden vastgelegd.

Toelichting:

Toegankelijkheid en overzichtelijkheid

- bij voorkeur gebruik maken van registratieformulieren per registratie-eenheid (doorgaans: perceel) of, indien geautomatiseerd, van een registratiesysteem (met rapportagemogelijkheid per registratie-eenheid).
- spuitboekje is ook akkoord, mits de overzichtelijkheid geborgd is (vastlegging per registratie-eenheid).

Registratie-eenheid

Een registratie-eenheid is doorgaans een perceel of groep van percelen, die op eenzelfde wijze behandeld wordt (dezelfde bemesting, dezelfde gewasbescherming). Registratie in verband met “duurzaamheid” kan betrekking hebben op (groepen van) percelen of het gehele teeltbedrijf.

Elektronische vastlegging (niet verplicht)

Teelt managementsystemen en andere (standaard) registratiesystemen voldoen aan de eisen.

2. De inhoud van de registratie

- **Hieronder zijn voor de diverse teelthandelingen de minimale registratie-eisen weergegeven. In bijlage B is een voorbeeld van een teeltregistratieformulier opgenomen.**
Opmerking: onder "gewasbeschermingsmiddelen" vallen alle middelen die een toelating van het CTGB behoeven (dus ook toevoegingsmiddelen, uitvloeiers, insecticiden, enz.)

Voor alle formulieren

- unieke perceelsnaam (of -code);
- oppervlakte (ha);
- optioneel (= niet verplicht): NAW (Naam-Adres-Woonplaats) gegevens van de onderneming.

Gebruikt uitgangsmateriaal

- Herkomst (aankoop of eigen vermeerdering);
- Bij aankoop: naam leverancier en evt. de chemische behandeling (zie aankoopnota/certificaat);
- Maat (bijv. mm of dkg);
- Hoeveelheid (bijv. per ha);
- Plant/zaaidatum.

Aanvoer organische meststoffen

- datum toediening; soort org. meststof; hoeveelheid (ton/ha);
- bij gft- en groencompost: Certificaat en analyse Keurcompost dan wel equivalent certificaat (zie bijlage I). Bij niet-gecertificeerd product analyserapport verkregen conform de eisen in bijlage I;
- optioneel (= niet verplicht): samenstelling N, P₂O₅, K₂O, enz. (kg/ton).

Aanvoer kunstmest

- datum toediening; soort meststof; hoeveelheid (kg/ha);
- optioneel (= niet verplicht): samenstelling N, P₂O₅, K₂O, enz. (kg/ton).

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

- datum toediening; naam middel; dosering (kg/ha of l/ha);
- naam toediener (bij steeds dezelfde toediener: 1 keer vermelden + evt. afwijkingen);
- doel (reden) toepassing (bijv. onkruid, schimmels, phytophthora, insecten);
- type behandeling (VV=volvelds, rijenspuit, strooien, strijken,...);
- bij aangekocht en reeds behandeld zaaizaad/pootgoed: naam middel (zie factuur / certificaat);
- optioneel (= niet verplicht): toelatingsnummer middel; werkzame stof; oppervlakte bespoten per keer.

Berekening

- Datum toepassing;
- gift in mm, m³/ha of in pompuren + pompcapaciteit (m³/uur).

Oogstdatum

- 1^e oogstmoment van de registratie-eenheid.

Chemische behandeling tijdens inschuren of bewaring (bijv. kiemremming)

- datum toediening; naam middel; dosering (kg of ltr per ton geoogst product);
- optioneel (= niet verplicht): toelatingsnummer middel; werkzame stof.

Alleen bij eigen opslag GZP: Registratie GZP conditionering

- datum van registratie;
- maandelijks (in september en oktober: 2x per maand) vastleggen per opgeslagen partij:
 - aantal beluchtingsuren in de afgelopen maand;
 - producttemperatuur;
 - vochtgehalte.

BeslissingOndersteunendSysteem (BOS)

- naam van een BOS dat wordt gebruikt bij de inzet van gewasbeschermingsmiddelen. (geldt alleen bij DAB)

- **Naast de (bovengenoemde) registratie van teelthandelingen, dient ook een registratie gevoerd te worden met betrekking tot:**

Traceerbaarheid (zie voorbeeldformulier Bijlage D)

- overzicht van percelen: perceelsnaam (of –code); locatie; gewas; ras; oppervlakte;
- optioneel: plattegrond waarop alle percelen zijn ingetekend;
- bij af land levering (niet verplicht voor suikerbieten en zetmeelaardappelen): datum; afnemer; hoeveelheid afgeleverd product (ton);
- bij bewaring (niet verplicht voor zetmeelaardappelen en GZP):

- overzicht met per perceel: waar product opgeslagen is (zodat ook mengpartijen zichtbaar worden); optioneel: hoeveelheid (raming); op cel/box/kist partij-identificatie vermelden.
- bij aflevering per cel/box: datum; afnemer; hoeveelheid afgeleverd product (ton);
- bij bijkoop: datum, gegevens handelaar en producent, hoeveelheid gewas/product (ha/ton), teeltcertificaat en -indien van toepassing- (weeg)bonnummers, gegevens transporteur en inkoopfactuur.

Om een juiste tracering mogelijk te maken moet de identiteit van partijen bewaard blijven door deze te labelen indien sprake is van meerdere rassen of partijen die niet geteeld zijn onder de voedselveiligheidseisen opgenomen in dit document.

Calamiteiten

- NAW gegevens van het teeltbedrijf/teler;
- datum calamiteit;
- omschrijving calamiteit;
- locatie waar product/partij nu is*;
- oorzaak;
- corrigerende maatregel uitgevoerd;
- verbetermaatregel (hoe in de toekomst te voorkomen);
- effectiviteit van de verbetermaatregel*;
- meldingsdatum afnemer, FND en GMP+ (bij afzet als diervoeder), en NVWA (indien van toepassing)*;
- paraaf.

*) niet verplicht bij een calamiteit waarbij de veiligheid van het product niet in het geding is. In **bijlage C** is een voorbeeld opgenomen.

Bijkoop

- (teelt)certificaat waaronder het gewas/product geproduceerd is (VVAK, VVC, GlobalGAP, Vegaplan en/of Q&S);
- NAW gegevens van de verkopende partij (handelaar en/of producent)

Klachten (eigen en van derden)

- NAW gegevens van het teeltbedrijf/teler en/of derde;
- datum klacht;
- omschrijving klacht;
- locatie waar product/partij nu is*;
- aard/oorzaak;
- corrigerende maatregel uitgevoerd;
- verbetermaatregel (hoe in de toekomst te voorkomen);
- effectiviteit van de verbetermaatregel*;
- meldingsdatum afnemer, FND en GMP+ (bij afzet als diervoeder), en VWA (indien van toepassing)*;
- paraaf.

*) niet verplicht bij een klacht waarbij de veiligheid van het product niet in het geding is. In **bijlage C** is een voorbeeld opgenomen.

Ontsmetting opslagmiddelen (fust (industrie)groenten)

- datum; aard/identiteit opslagmiddel; naam ontsmettingsmiddel; naam uitvoerder.

Gebruik eigen zaaizaad GZP

- vastleggen van welk perceel het zaaizaad afkomstig is.

Ongediertebestrijding (alleen bij opslag eigen product en indien nodig)

- locaties lokdozen (bij voorkeur op plattegrond intekenen);
- per controleronde: datum; nummer lokdoos; aangevuld (J/N).

Wassen/spoelen van consumptieaardappelen

- certificaat NAO hygiëncode;
- bewijs drinkwaterkwaliteit van de waterbron / afwezigheid dioxine in aangekocht klei.

Duurzaamheid

- overzicht energieverbruik (gas en elektriciteit) afgelopen 5 jaar (of jaarafrekeningen)*;
- lijst met machines/apparaten die meeste energie verbruiken*;
- bij inzet externe arbeid: kopie NEN 4400 certificaat uitzendbureau of, bij inzet van een ZZP'er, een door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst.

*) niet verplicht bij een controlefrequentie van 1:3 jaar.

Biomassa voor energiedoeleinden (RED; alleen indien afnemer hierom vraagt)

- hoeveelheid uitgangsmateriaal per ha (voor betreffende teelt/product);
- brandstofverbruik per ha (voor betreffende teelt/product).

In bijlage H is een voorbeeld opgenomen.

Broeikasgas reductie (geldt alleen voor consumptieaardappelen)

- getroffen maatregelen en eventuele bewijzen

In bijlage K zijn de opties opgenomen.

Bedrijfsplan (bouwplan)

- welke gewassen/teelten
- financiële saldo's (zo mogelijk met prognose) (geldt alleen voor consumptieaardappelen)
- contracten (geldt alleen voor consumptieaardappelen)

Bedrijfsplan (duurzaamheid)

- opsomming van risico's en kansen (zo mogelijk met documenten onderbouwd).
- bij deelname aan DAB betreft dit het invullen van bijlage J.
- bij consumptieaardappelen kan ook volstaan worden met het invullen van de checklist. Zie hoofdstuk 2, 1.16.2

Reiniging bewaarschuur en materieel (geldt alleen voor consumptieaardappelen)

- uitgevoerde (be)handelingen, data van behandeling en eventuele bewijzen

In bijlage L is een checklist opgenomen.

3. Bewaartermijn

De registratie dient minimaal 5 jaar bewaard te worden op het teeltbedrijf.

Bijlage B: Voorbeeldformulier Registratie (bron: Vinçotte ISACert Nederland B.V.) LET OP: * = niet verplicht voor VVAK, wel voor GlobalGAP!

Teeltjaar:		Gewas:		<u>Gebruikt uitgangsmateriaal</u>			
Naam:		Ras:		Herkomst: aankoop/eigen		Maat:	
Adres:		Perceelcodering:		<u>Bij aankoop</u>		Hoeveelheid:	
Plaats:		Oppervlakte: ha		- leverancier:		Plant/Zaadatum:	
		Voorvrucht:		- behandeld met:			

Toepassing organische mest en/of compost e.d.							
Datum	Mestsoort	Ton/ha	kg-N/ton*	kg-P ₂ O ₅ /ton*	kg-K ₂ O/ton*	Toepasser* ¹	Methode*

Toepassing gewasbeschermingsmiddelen (ook uitvloeiers, enz.)/bladmeststoffen (incl. (knol of zaad) behandelingen voor of tijdens het zaaien/planten/poten)								
Datum	Toelatingsnummer* (zie verpakking)	Volledige handelsnaam	Kg-ltr. / ha	Behandelde opp. (ha)*	Toepasser ¹	Reden	Methode	Wachttijd* ²

Monitoring op schadelijke organismen, gewas beoordeeld		
Datum	Resultaat beoordeling	Genomen beheersmaatregel

Toepassing niet-chemische gewasbescherming (mechanische onkruidbestrijding, biologische bestrijders, enz.)			
Datum	Toegepaste behandeling	Toepasser ¹	Methode

Toepassing kunstmest							
Datum	Mestsoort	Kg / ha	%- N*	%- P*	%- K*	Toepasser* ¹	Methode*

1 gebruik een korte naam of initialen van de toepasser en/of de technisch verantwoordelijke; 2 wachtijd veiligheidsstermijn; 3 achteraf vaststellen en invullen; 4 eventueel geschatte opbrengst; 5 BeslissingsOndersteunendSysteem.

Bijlage C: Klachten- en calamiteitenformulier

naam teler			
adres			
postcode	plaats		
land			
tel. nr.	e-mail		
afnemer		tel. nr.	
		e-mail	
Controlerende Instantie		tel. nr.	
		e-mail	

KLACHT / CALAMITEIT

perceel (code)	gewas	ras				actie *
opslaglocatie (code of naam)						
datum calamiteit			-.....-.....			
omschrijving klacht / calamiteit						
maatregelnummer checklist						
corrigerende maatregel						
verbetermaatregel(en) (hoe in de toekomst calamiteit / klacht voorkomen)						
waar is het betrokken product nu?			Op telersbedrijf / bij afnemer / tijdelijke opslag/ ..			
datum melding aan afnemer (incl. fax/e-mail)		-.....-.....	ter attentie van:			
			dhr/mevr.			
evt.: datum melding aan FND** (incl. fax/e-mail)		-.....-.....	ter attentie van de coördinator			
			dhr/mevr.			
evt.: datum melding aan GMP+** (incl. app/e-mail)		-.....-.....	ter attentie van:			
			dhr/mevr.			
evt.: datum melding aan NVWA (incl. fax/e-mail)		-.....-.....	ter attentie van:			
			dhr/mevr.			

*) in te vullen door afnemer / Controlerende Instantie (CI).

**) in geval van afzet als diervoeder melden aan de FND (tel. 06-53648893 of info@diervoederketen.nl) en uitzoeken via www.gmpplus.org/media/2738/gmp2018-beslisboom-nl.pdf of en, zo ja hoe het gemeld moet worden aan GMP+. Melden kan via de GMP EWS Melder-app (te vinden in de App store).

Bijlage D: Voorbeeldformulier Traceerbaarheid

Gebruik hier dezelfde perceelsnaam (en naamlocatie opslag) als bij de registratie van middelen en meststoffen.

Tip: reserveer per perceel meerdere regels als aflevering op meerdere momenten gaat plaatsvinden.

Perceel	Gewas / ras	Opper- vlakke	Locatie opslag		Gesorteerd in partijen		Aflevering partijen			
(naam of code)		(ha)	naam (indien van toepassing)	hoeveelheid (ton)	maat	hoeveelheid (ton)	datum	afnemer	hoeveelheid (ton)	bonnummer (indien van toepassing)
Bij bijkoop:										
Product / gewas	Datum	Gegevens producent (n.a.w.)		Gegevens transporteur (n.a.w. / weegbon)		hoeveelheid (ha/ton)				

Bijlage E: Registratie Conditionering Graan

Registratie van alle opgeslagen partijen: minimaal 1 maal per maand. De maanden september en oktober minimaal 2 maal vastleggen. Registreren: aantal beluchtigsuren in de afgelopen maand.

Meten: producttemperatuur en vochtgehalte. Noteren: datum registratie.

omschrijving opslagplaats:..... ras:..... (bron: Agrifirm)		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aug.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
	Vochtgehalte										
Sept. 1 ^e helft	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Sept. 2 ^e helft	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
	Vochtgehalte										
Okt. 1 ^e helft	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Okt. 2 ^e helft	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
	Vochtgehalte										
Nov.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
	Vochtgehalte										
Dec.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Jan.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Febr.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Mrt.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										
Apr.	Belucht. uren										
	Datum										
	Prod.temp (°C)										

Bijlage F: Voorbeeld hygiëneregels akkerbouwbedrijf

ATTENTIE!

op dit bedrijf wordt veilig
voedsel en/of diervoeder geproduceerd

daarom gelden de volgende regels

- bezoekers dienen zich te melden
- zorg voor goede (persoonlijke) hygiëne
- voorkom verontreiniging van het product
- meld onhygiënische zaken aan de teler
- laat motoren niet onnodig draaien in opslagruimten
- houd dieren en vogels buiten de opslagruimten

VVAKkerbouw

Bijlage G: Relevante diervoederwetgeving

Tot de (voor de veiligheid van mens, dier en milieu) relevante **communautaire** diervoederwetgeving behoren in ieder geval de volgende verordeningen.

<i>Nummer</i>	<i>Aanduiding onderwerp</i>	<i>Officiële titel</i>
178/2002	Algemene Levensmiddelen Verordening	Verordening (EG) Nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden
183/2005	Diervoeder Hygiëne Verordening	Verordening (EG) Nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne
1831/2003	Toevoegingsmiddelen	Verordening (EG) Nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeding
396/2005	Maximum residuen bestrijdingsmiddelen	Verordening (EG) Nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong
2160/2003	Salmonella bestrijding	Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoönoseverwekkers
767/2009	Marktverordening diervoeders	Verordening (EG) N. 767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders, enz.
999/2001	Dierlijke eiwitten	Verordening (EG) Nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën.

Tot de voor de veiligheid van mens, dier en milieu relevante **nationale** diervoederwetgeving, behoort in ieder geval de nationale wetgeving ter implementatie van de volgende richtlijnen.

<i>Nummer</i>	<i>Aanduiding onderwerp</i>	<i>Officiële titel</i>
2002/32	Ongewenste stoffen	Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding
2003/99	Salmonella Monitoring	Richtlijn 2003/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bewaking van zoönosen en zoönoseverwekkers

Regelmatig wordt bestaande Europese wetgeving gewijzigd. Bovenstaand overzicht is de stand van zaken per 1/4/2019. De actuele stand van zaken en nadere informatie over de inhoud en scope van deze wetgeving kan gevonden worden via de onderstaande link:

www.diervoederketen.nl/index.php/diervoederwetgeving/europese-wetgeving.

Bijlage H: Invulformulier ‘Duurzame biomassa (RED)’

ALGEMEEN

lees eerst de toelichting!

• **Uw bedrijfsgegevens:**

Naam:	Telefoon (vast):
Adres:	Telefoon (mobiel): (06)
Postcode + plaats:	E-mail:

• **Afnemer:**

Vermeld hieronder wie (een gedeelte van) de (bij)producten van uw teeltbedrijf wil gebruiken of afzetten (doorverkopen) als “duurzame biomassa” voor energiedoeleinden.

Naam:	Plaats:	Telefoon:
-------------	---------------	-----------------

BIOMASSA

• **Gewas/areaal:**

Vermeld hieronder de gegevens van het gewas waarvan (een gedeelte van) een (bij)product wordt afgezet als “duurzame biomassa”.

Gewas:	Oogstjaar:	Totaal gewasareaal: ha
--------------	------------------	------------------------------

Areaal waarvan de “duurzame biomassa” afkomstig is: ha
In welke provincie(s) ligt dit areaal: ha in ; ha in
Welke gewassen stonden het <u>vorige</u> oogstjaar op dit areaal (geeft totaal ha per gewas): gewas 1: ha: ; gewas 2: ha: gewas 3: ha:
Deel van het areaal waarop na de oogst een groenbemester wordt toegepast: ha

• **(Bij)producten:**

Vul hieronder de gegevens van alle geoogste (bij)producten van het bovengenoemde gewas in. Noteer per (bij)product de totale geoogste hoeveelheden van het gehele gewasareaal. Vul bij de belangrijkste kwaliteits-indicator het % in en geef duidelijk aan waarop het betrekking heeft.

	(Bij)product (naam)**	Gewicht (ton)	Belangrijkste kwaliteits-indicator (gemiddelde van de gehele oogst)	Gebruik als “duurzame biomassa”?
1			 % vocht / % ds / % suiker / OWG*	ja / nee / onbekend*
2			 % vocht / % ds / % suiker / OWG*	ja / nee / onbekend*
3			 % vocht / % ds / % suiker / OWG*	ja / nee / onbekend*

*) omcirkelen of doorhalen; ds = droge stof; OWG = onderwatergewicht.

**) zaden/puntjes/stro/blad/loof/hooi/knollen/wortels/..

De daadwerkelijke hoeveelheid als “duurzame biomassa” afgeleverde (bij)producten is bekend bij de afnemer en hoeft dus niet opgegeven te worden.

HANDELINGEN op uw teeltbedrijf

Hieronder moet u voor elke fase die de “duurzame biomassa” op uw bedrijf doorloopt en die onder uw verantwoordelijkheid valt, gegevens noteren. Uw verantwoordelijkheid voor het product eindigt daar waar deze wordt overgedragen aan de afnemer. *(Bijvoorbeeld bij oogst of aflevering in opdracht van de afnemer, of eigendomsoverdracht (verkoop)).*

Bij onduidelijkheid is het advies om in overleg te treden met de afnemer van uw “duurzame biomassa” en af te spreken welke gegevens u moet/kunt aanleveren.

Vink hieronder aan welke van de volgende fasen van de teelt/behandeling van de “duurzame biomassa” onder uw verantwoordelijkheid (incl. loonwerk in uw opdracht) plaatsvinden. Vul vervolgens voor elke aangevinkte handeling de gevraagde gegevens in (bij A, B, C en/of D).

☐ teelt (teelthandelingen tot de oogst)	--> vul A in
☐ oogst + transport (oogst en transport tot (tussen)opslag of bewaring)	--> vul B in
☐ (tussen) opslag en/of bewaring (kuil / silo / schuur)	--> vul C in
☐ transport (van (tussen)opslag of bewaring tot afnemer)	--> vul D in

A Teelt

Deze fase betreft het telen van het gewas, exclusief de oogst. Vink hieronder aan van welk gewas de “duurzame biomassa” afkomstig is:

- ☐ Wintertarwe (in Limburg), kool/raapzaad, korrelmaïs en suikerbiet:
 → vul onderstaande tabel ‘TEELT’ in als uw afnemer dit expliciet heeft gevraagd.
 → als uw afnemer dit niet expliciet heeft gevraagd kunt u de onderstaande tabel en ‘**Oogst + transport**’ (B) overslaan. Ga dan direct verder naar ‘**Opslag en/of bewaring**’ (C), indien u dat hierboven hebt aangekruist. Anders ga door naar ‘**ONDERTEKENING**’.
- ☐ Alle overige gewassen (incl. wintertarwe in de rest van Nederland):
 → vul onderstaande tabel in. U mag kiezen of u opgeeft per gewas (gehele areaal) of per ha.

TEELT	gewas	per ha	eenheid
Totaal brandstofverbruik (excl. oogst)			liter diesel
Totaal org. bemesting (dierlijke mest)			kg N
Totaal org. bemesting (overige**)			kg N
Totaal bemesting (kunstmest)			kg N
			kg P ₂ O ₅
			kg K ₂ O
			kg CaO
Totaal gewasbescherming (pesticiden)			kg werkzame stof (w.s.)*
Hoeveelheid uitgangsmateriaal			kg zaad, plant- of pootgoed

* gehalte x hoeveelheid

** bijvoorbeeld compost

Ga verder naar ‘**Oogst + transport**’ (B), indien u dat hierboven hebt aangekruist. Anders ga door naar ‘**ONDERTEKENING**’.

B Oogst + transport

Deze fase betreft de oogst en het vervoeren van het geoogst product naar de (tussen)opslag of (langdurige) bewaring. Dit betreft bijvoorbeeld het transport van geoogst product van het perceel naar het erf, of direct naar de afnemer. Vaak is het transport in kleinere hoeveelheden en met eigen transportmiddelen ((kip)wagens).

Vul onderstaande tabel in. U mag zelf kiezen of u opgeeft per gewas (gehele areaal) of per ha.

OOGST	Gewas	per ha	eenheid
Totaal brandstofverbruik oogstmachine(s)			liter diesel

Vul onderstaande tabel in voor het (bij)product (als het eerst door u wordt opgeslagen/bewaard alvorens het geheel of gedeeltelijk als “duurzame biomassa” wordt afgeleverd), of voor de afgeleverde “duurzame biomassa” (als het rechtstreeks wordt afgeleverd bij de afnemer).

Als het (bij)product eerst onder uw verantwoordelijkheid wordt opgeslagen/bewaard (dus binnen het bedrijf blijft), mag u zelf kiezen of u opgeeft per gewas (gehele areaal) of per ha. U mag daarnaast kiezen of u het aantal liters diesel of aantal km noteert.

TRANSPORT Doel:	Opslag/bewaring (bij)product		Afleveren “duurzame biomassa”	
	gewas	per ha		eenheid
Totaal brandstofverbruik				liter diesel
OF				
Totaal aantal km* “				km

* afstand laden-lossen x aantal vrachten

Ga verder naar ‘**Opslag en/of bewaring**’ (C), indien u dat hierboven hebt aangekruist. Anders ga door naar ‘**ONDERTEKENING**’.

C Opslag en/of bewaring

Deze fase betreft de (tussen)opslag en/of (langdurige) bewaring van producten. Denk daarbij aan de opslag of bewaring van bieten, groenten en granen in het veld, op het erf of in de schuur/silo. Deze fase behelst ook de behandelingen, zoals drogen, reinigen, enz.

Vul onderstaande gegevens in voor het (bij)product dat geheel of gedeeltelijk als “duurzame biomassa” wordt afgeleverd.

Bijvoorbeeld: Als van uw tarwe korrels en stro wordt geoogst en de korrels (deels) worden bestemd als “duurzame biomassa”, geeft u hieronder de gegevens van de opslag/bewaring van alle korrels (gehele oogst) tot het moment dat de “duurzame biomassa” wordt afgeleverd. De opslag/bewaring van het stro laat u buiten beschouwing.

Elektriciteitsverbruik (voor machines, verlichting): kWh
 Brandstofverbruik (droging): liter (← vul hier soort brandstof* in)
 liter (← vul hier soort brandstof* in)
 * bijvoorbeeld diesel, propaan, aardgas, enz.
 Totaal voorraadbeschermingsmiddelen: kg werkzame stof (= gehalte x hoeveelheid)

Ga verder naar ‘**Transport**’ (D), indien u dat hierboven hebt aangekruist. Anders ga door naar ‘**ONDERTEKENING**’.

D Transport

Deze fase betreft het transport van de (tussen)opslag en/of (langdurige) bewaring naar de afnemer. Doorgaans betreft dit transportmiddelen met grotere capaciteit (bijv. opleggers).
Let op: het transport van de oogstmachine tot de opslag/bewaring kunt u opgeven bij B.

Vul onderstaande gegevens in voor de aan de bovengenoemde afnemer afgeleverde “duurzame biomassa”. U mag zelf kiezen of u het aantal liters diesel of aantal km opgeeft.

		eenheid
Totaal brandstofverbruik transport		liter diesel
OF		
Totaal aantal km transport*		km

* afstand laden-lossen x aantal vrachten

ONDERTEKENING

Onderteken dit formulier, maak een kopie voor uw eigen administratie en stuur het naar de afnemer die om dit formulier heeft gevraagd.

Naam: Datum: Plaats:
Handtekening:

Toelichting

Indien (bij)producten van een akkerbouwmatige teelt worden afgeleverd als “duurzame biomassa” voor energiedoeleinden (bijvoorbeeld koolzaad voor bio-olieproductie of granen voor bio-ethanol), moet dit formulier worden ingevuld en verstrekt aan de afnemer, indien de afnemer dit wenst.

De gevraagde gegevens zijn nodig voor het berekenen van de BKG-emissie van elke fase en de BKG-emissiereductie voor de hele keten. Uw afnemer of volgende afnemers in de keten kunnen met de door u hieronder in te vullen gegevens en volgens de door Brussel voorgeschreven methodiek (beschreven in de zogenoemde RED) deze emissies berekenen. Voor de N₂O berekening is van belang te melden dat is uitgegaan van “vochtverzadigde bodem”, dit gezien de ligging van NL (riviervlakte) en de beschikbaarheid en gebruik van beregeningsapparatuur.

Om op een juiste wijze de emissie toe te kunnen rekenen aan de (bij)producten en het deel daarvan dat wordt afgeleverd als “duurzame biomassa”, moet u bij het invullen goed opletten of de opgave betrekking heeft op het gewas, de (bij)producten of de “duurzame biomassa”.

Dit formulier kunt u gebruiken voor de levering van (bij)producten van één gewas op één aflevermoment (bijvoorbeeld alle tarwe dat direct na de oogst is afgeleverd, of alle suikerbieten die af land zijn verladen) aan één afnemer. Onderliggende bewijzen dient u 5 jaar te bewaren!

Bijlage I: Eisen gesteld aan compost

Hieronder wordt ingegaan op de eisen die gesteld worden aan gft- en groencompost. De eisen hebben m.n. betrekking op

- eisen gesteld aan monsternamen en analyse,
- ongewenste stoffen in de grondstof(fen) (m.n. in gft),
- glas, steentjes en overige verontreinigingen in de compost.

Daarnaast gelden wettelijke eisen (Meststoffenwet), o.a. met betrekking tot zware metalen. Zie art. 17 lid 4 van het uitvoeringsbesluit (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0019031/2019-01-01>).

Keurcompost en equivalente certificaten

Groen- en gft-compost is bij voorkeur gecertificeerd volgens het branchekeurmerk 'Keurcompost'. Keurcompost klasse A voldoet aan de onderstaande normen. Keurcompost klasse C voldoet vanaf 1/1/2017 niet meer **en klasse B voldoet vanaf 1/7/2020 niet meer**. Bedrijven en locaties zijn te vinden op www.keurcompost.nl.

Daarnaast geven ook de volgende certificaten voldoende borging:

- RHP
- BGK (bij Duitse herkomst)
- Keuringsattest van Vlaco o.b.v. bepalingen van Vlarema (bij Belgische herkomst)

Het Akkerbouw Certificeringsoverleg beoordeelt welke certificaten voldoende borging geven.

Ongecertificeerde compost

Gft- en groencompost dat niet gecertificeerd is volgens Keurcompost of de bovengenoemde equivalente certificatieschema's is alleen toegestaan indien aan de volgende eisen wordt voldaan:

bemonstering en analyse

- de monsternamen geschiedt door een onafhankelijke monsternemer. De datum van monstername en de (bedrijfs)naam van de monsternemer moet op het analyserapport vermeld zijn.
- het laboratorium van afgifte van het analyserapport is NEN-EN-ISO/IEC 17025:2005 erkend door een accreditatie instelling (bijv. RvA).
- de partijgrootte per analyse is max. 1.000 ton verse compost. De partijgrootte moet op het analyserapport vermeld zijn.
- het analyserapport bevat een verklaring of een overzicht van resultaten waaruit blijkt dat het compost is onderzocht op de parameters genoemd in, en voldoet aan, de normen die gelden voor Keurcompost klasse **A** (tabel 2.1 van BRL Keurcompost).
- Samenvoegen/mengen van geanalyseerde partijen mag alleen indien elke partij (volgens het analyserapport) aan de gestelde normen voldoet en traceerbaarheid administratief geborgd is.

grondstof

- bij gft-compost moet de grondstof vrij zijn van incontinentiemateriaal en (wegwerp)luiers. Hierover zijn afspraken gemaakt met de betrokken gemeenten en composteerders. Per 1/1/17 is het afnemen van compost waarin ook incontinentiemateriaal en/of (wegwerp)luiers is verwerkt, niet meer toegestaan.

normen voor glas, steen en overige verontreinigingen

Verontreiniging	Norm	Toelichting
Glas (2-20 mm)	Max. 0,05 % (m/m, op ds)	Glas > 20 mm niet toegestaan
Steen (5-20 mm)	Max. 1,00 % (m/m, op ds)	steen > 20 mm niet toegestaan
Overige verontreiniging (2-20 mm)	Max. 0,05 % (m/m, op ds)	verontreiniging > 20 mm niet toegestaan

Bijlage J: Bedrijfsplan duurzaamheid

Hieronder is een standaard-bedrijfsplan m.b.t. duurzaamheid weergegeven. U kunt deze gebruiken door in de 1^e kolom aan te vinken welke risico's op uw teeltbedrijf bestaan. In de kolom 'Beheersmaatregelen' is reeds vermeld welke eisen in VVAK hierop betrekking hebben (en waar u dus door deel te nemen aan VVAK reeds aan voldoet). U kunt zelf eigen beheersmaatregelen toevoegen en in de laatste kolom een beoogd/verplicht doel vermelden.

Als u dit formulier tot slot voorziet van uw bedrijfsgegevens (zie kader), is uw bedrijfsplan gereed. U moet het plan jaarlijks checken/herzien en het document voorzien van een paraaf. →

Bedrijfsnaam:
 Naam:
 Adres:
 Plaats:
 1^e invuldatum:/...../20.....

Actualisatie/herziening:
 datum:/...../20.....; paraaf:
 datum:/...../20.....; paraaf:
 datum:/...../20.....; paraaf:
 datum:/...../20.....; paraaf:

Risico	Beheersmaatregelen	Beoogd/verplicht doel
☐ Voldoen aan wettelijke vereisten <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.2: Traceerbaarheid - VVAK 1.3: Calamiteiten - VVAK 1.4: Wetgeving - VVAK 1.6: Opslag hulpstoffen - VVAK 1.8: Arbeid - VVAK 1.9: Flora & fauna - VVAK 2.3: GGO-gewassen - VVAK 2.5: Bemesting - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen	
	-	-
	-	-
☐ Verslechtering/vernietiging natuurlijke habitat (= leef-omgeving) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.9: Flora & fauna - VVAK 1.14: Energie - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen - VVAK 2.9: Watergebruik	
	-	-
	-	-
☐ Zeldzaam worden en uitsterven van soorten <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.9: Flora & fauna - VVAK 1.14: Energie - VVAK 2.10: Jacht	
	-	-
	-	-
☐ Welzijn van landbouw-huisdieren <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 3.2: Verpakking van diervoeders	
	-	-
	-	-
☐ Welzijn van arbeiders <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.8: Arbeid - VVAK 1.13: Lokale welvaart - VVAK 3.3: Persoonlijke hygiëne bij handm. oogst	
	-	-
	-	-
☐ Gezondheid en veiligheid van arbeiders <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.5: EHBO-materiaal - VVAK 1.8: Arbeid - VVAK 2.4: Machinegebruik - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen - VVAK 3.1: Machines - VVAK 3.5: Klein oogstmateriaal - VVAK 4.6: Voorraadbeschermingsmiddelen/..	
	-	-
	-	-

	-	-
☐ Bodemverontreiniging en erosie (wind/water) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.10 Bodembeheer - VVAK 2.1: Perceelskeuze - VVAK 2.5: Bemesting - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen - VVAK 2.9: Watergebruik	
	-	-
	-	-
☐ Waterverontreiniging (door grond, nutriënten, gbm, brandstof, afval) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.5: Hygiëne (afval) - VVAK 1.9: Flora & fauna - VVAK 1.10 Bodembeheer - VVAK 1.14: Energie - VVAK 2.5: Bemesting - VVAK 2.6: Goede dosering meststoffen - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen - VVAK 2.9: Watergebruik - VVAK 3.4: Productafval	
	-	-
	-	-
☐ Waterbeschikbaarheid (respecteer waterbehoefte van omgeving) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.10 Bodembeheer - VVAK 1.14: Energie - VVAK 2.9: Watergebruik	
	-	-
	-	-
☐ Drift gbm <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.9: Flora & fauna - VVAK 2.7: Gewasbeschermingsmiddelen	
	-	-
	-	-
☐ Luchtverontreiniging (incl. vuur en rook) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 1.5: Hygiëne	
	-	-
	-	-
☐ Besmetting bedrijf (vervuiling, invasieve exoten) <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- VVAK 2.1: Perceelskeuze - VVAK 2.2: Uitgangsmateriaal - VVAK 2.8: Ziekten, plagen en gebreken	
	-	-
	-	-
☐ Voedselveiligheidsrisico's <i>evt. zelf aanvullen →</i>	- Alle eisen van VVAK als basis onder de erkenning als hygiëncode food (zie VVAK Handboek 3.5, kolom 'Hygiëncode 852/2004')	
	-	-
	-	-
	-	-

Bijlage K: Beperking uitstoot broeikasgas

Deze bijlage behoort bij eis 1.11.2 en geldt alleen voor telers met consumptieaardappelen.

Vink hieronder minimaal 1 maatregel uit minstens 3 van de 4 categorieën aan, waarmee u de uitstoot van broeikasgassen op uw bedrijf beperkt:

		Van toepassing
1	<u>Optimalisatie kunstmestgebruik</u>	
	- U maakt gebruik van externe adviseurs om de bemesting te optimaliseren	☐
	- U maakt regelmatig een organische stof balans	☐
	- U past technieken toe om het kunstmestgebruik te optimaliseren (zoals bladsteeltjesonderzoek, metingen met sensoren, bodemscans, ...)	☐
	- U past groenbemesting toe	☐
	- U voert organisch materiaal aan (compost, dierlijke mest, ...)	☐
	- U gebruikt kunstmeststoffen met "slow-release", lage "Carbon footprint" of denitrificatierepressoren	☐
2	<u>Elektriciteitsbesparing</u>	
	- De gekoelde opslagruimtes zijn goed geïsoleerd	☐
	- U past warmte recuperatie of gebruik van restwarmte toe	☐
	- In bedrijfsgebouwen wordt natuurlijk verlichting of spaarlampen gebruikt	☐
	- Ventilatiesystemen zijn energie-zuinig	☐
	- Toepassing automatisch licht-uit schakelaar	☐
3	<u>Brandstofbesparingen</u>	
	- U past meerdere activiteiten in één werkgang toe (bijv. poten + aanaarden)	☐
	- Rationeel gebruik van gemotoriseerde toestellen	☐
	- Regelmatig onderhoud van landbouwmachines	☐
	- Zuinig rijden (gebruik technische kenmerken van de motor, toerental zo laag mogelijk, ...)	☐
	- Aangepaste keuze van apparatuur (luchtdruk in banden, combinatie tractor-werktuig, ...)	☐
	- Vermijd over-mechanisatie	☐
	- Aangepaste indeling en uitrusting voor efficiënt verkeer van voertuigen (automatische deuren, radar, ...)	☐
	- Optimaliseren van de oriëntatie van nieuwe gebouwen (oost-west)	☐
	- Gebruik van de eco-stand van de aftakas bij tractoren	☐
	- Gebruik minder zware grondbewerkingstechnieken	☐
4	<u>Vergroten gebruik hernieuwbare energie</u>	
	- Inkoop duurzame energie	☐
	- Productie duurzame energie d.m.v. zonnepanelen	☐
	- Productie duurzame energie d.m.v. windmolen(s)	☐
	- Productie duurzame energie d.m.v. biogas-installaties	☐

Bijlage L: Checklist schoonmaak bewaring en apparatuur i.v.m. chloorprofam

Deze bijlage behoort bij de eisen 4.3.9 en 4.3.10 en geldt alleen voor telers die consumptieaardappelen (laten) bewaren alvorens deze af te leveren.

De volgende documenten zijn beschikbaar als ondersteuning bij het reinigen en checken:

- **Handleiding schoonmaak:** https://vavi.nl/app/uploads/2020/04/PVC-Annex-1_Schoonmaak-Handleiding-Chloorprofam.pdf
- **Schoonmaak Infographic:** https://vavi.nl/app/uploads/2020/04/PVC-Annex-2_Schoonmaak-Infographic-Chloorprofam.pdf
- **Handleiding visuele inspectie:** https://vavi.nl/app/uploads/2020/04/PVC-Annex-4_Schoonmaak-Inspectie-Handleiding-Chloorprofam.pdf

Binnen 3 dagen na reiniging (en uiterlijk 1 oktober) moet u voor elke bewaarcel/-loods die u gaat gebruiken voor de bewaring van consumptieaardappelen de navolgende checklist ingevuld en ondertekend sturen aan uw afnemer(s) van de consumptieaardappelen en uw CI.

- Let op:**
- Indien u uw consumptieaardappelen laat bewaren, vult u bovenaan de checklist uw bedrijfsgegevens in en laat u het bewaarbedrijf de rest van de checklist invullen en ondertekenen.
 - Indien in de bewaring geen middelen zijn toegepast met chloorprofam (bijv. nieuwe bewaarloods of een zeer grondige renovatie), kunt u dit vermelden bij de vraag "Aantal jaar geen CIPC gebruikt". In dat geval kunt u volstaan met het invullen van de reiniging van de apparatuur (machines/materieel) en daarna de checklist te ondertekenen.
 - Indien u meerdere bewaarcellen/-loodsen gebruikt, maak dan eerst voldoende kopieën van de navolgende checklist. U kunt de checklist ook downloaden en (meermalen) afdrukken via https://vavi.nl/app/uploads/2020/04/PVC-Annex-3_Schoonmaak-Checklist-Chloorprofam.pdf
 - De koper/verwerker draagt zelf zorg voor ondertekening van de checklist na ontvangst.
 - Maak voor verzending aan uw afnemer(s) en CI een kopie van de ingevulde checklist(en) voor uw eigen administratie.

U kunt de ingevulde en ondertekende checklist(en) per post en/of digitaal sturen aan uw CI en afnemer(s):

De door VVAK erkende CI's zijn:

Controlerende Instanties (CI's)	per post	per mail
Vinçotte ISACert Nederland B.V	Obrechtstraat 28 E 8031 AZ ZWOLLE	inspecties@isacert.nl Vermeld bij het onderwerp: 'checklist Chloorprofam'
SGS Nederland B.V. Afd. AFL Agrocontrol	Postbus 200 3200 AE SPIJKENISSE	nl.ppc@sgs.com
Control Union Certifications B.V. (CUC) T.a.v. mw. L Scholten-Van Loenen	Postbus 161 8000 AD ZWOLLE	lscholten@controlunion.com

De bij VAVI aangesloten afnemers zijn:

Afnemer(s)	per mail
Peka Kroef	Renate.herwig@pekakroef.com Eddy.van.osch@pekakroef.com Jos.vossen@pekakroef.com
McCain	Agromie.lewedorp@mccain.com
Farm Frites	potato@Farmfrites.com
Lamb Weston / Meijer	cipc@lambweston.eu
Aviko	cipc@avikopotato.nl

De in te vullen en in te sturen checklist is op de volgende 2 pagina's weergegeven.

Checklist schoonmaak maatregelen om CIPC residuen in bewaring en op materieel te minimaliseren

Grondig reinigen van bewaring, machines en materieel is cruciaal om ongewenst residu van chloorpropham (CIPC) op aardappelen te voorkomen. Volgen van de omschreven best practices is essentieel om het risico te minimaliseren. Deze checklist is een hulpmiddel om na te gaan of schoonmaak goed is uitgevoerd. Zie Potato Value Chain richtlijnen en infographic voor verdere informatie.

Vul 1 formulier in per bewaarcel! Vul zowel de voor- als achterkant in.

Bedrijfs/teilers naam:

Adres:

Tel.:

Locatie bewaring (indien anders dan bedrijfsadres):

Naam bewaarcel ter identificatie:

Aantal jaar CIPC niet gebruikt (0= gebruikt tot oogst 2019, 1= tot oogst 2018):

Datum start schoonmaak:

Datum schoonmaak volbracht:

Kies sub bulk bewaring of kistenbewaring. Kies ook Lichtkoeling of Mechanisch of Niet-seventieldend.

Schuurtype:

Schoonmaak uitgevoerd door			
Teler?	Ja	Nee	
Extern bedrijf?	Ja	Nee	

Vul 1 formulier ook de achterkant in alvorens te tekenen.

Ik verklaar bij dezen dat de bewaarcel/schoongemaakt is zoals opgetekend in deze checklist
in te vullen door bewaarcel/eigenaar bedrijf/teiler

Ontvangen door koper/verwerker
in te vullen door koper/verwerker

Naam:

Datum:

Handtekening:

Email:

Land:

Naam:

Bedrijfsnaam:

Opmerkingen:

Datum:

Handtekening:

Checklist schoonmaak maatregelen om ClPC residuen in schuur en op materieel te minimaliseren

Grondig reinigen van bewaring, machines en materieel is cruciaal om ongewenst residu van chloorpropham (ClPC) op aardappelen te voorkomen. Volgen van de omschreven best practices is essentieel om het risico te minimaliseren. Deze checklist is een hulpmiddel om na te gaan of schoonmaak goed is uitgevoerd. Zie Potato Value Chain richtlijnen en infographic voor verdere informatie.

Zet kruisjes bij de opties die van toepassing zijn

Neem foto's van elk onderdeel van de schuur voor en na schoonmaken (as bewijs). Referer hiermee op dit formulier en archiveer de foto's voor later gebruik.

Waar?	Schoongemaakt	Type kanalen	Droog schoonmaak	Nat schoonmaak	Andere metho-den	Referentie foto bewijs	Opmerkingen
zie visuele inspectie richtlijn	Ja						
	Nee						
	Boven/onder						
	Onder/onder						
	Stofzuigen						
	Vegen en/of borstelen						
	Hogedruk koud water						
	Hogedruk heet water						
	Stoom (+ opzuigen)						
	Andere specifieke						
Drukkamer/ventilatiekamer (ruimtebeluchting in kistenbewaring)							
Kanalen							
Wanden en spanten							
Vloeren							
Plafond							
Houten kisten							
Stortbak, kipper, inschuurapparatuur							
Op en -overslag ruimte in de schuur							
Andere:							
Mechanische koeling							
Extra ventilatoren							
Circulatie ventilatoren							
Hout (bv: laminaat, balken die teraal beschikken)							
Vervangen onderdelen schuur							

Specifiek voor elke onderdelen van de schuur

PVC Annex 3 20V1
